

بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور (۱):

اهم مصوبات

کمیسیون

تلفیق بودجه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خدای بزرگ بخشایش همیشه بخشاید

بِسْمِ

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۱۲/۶

شماره مسلسل: ۱۸۸۰۹

کد موضوعی: ۲۳۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

عنوان گزارش:

بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور (۱):

اهم مصوبات

نام دفتر:

مطالعات بخش عمومی (گروه بودجه)

تهیه و تدوین کنندگان:

سعید جعفری، محمد مهدی جعفری

مدیر مطالعه:

محمد حسین معماریان

همکار:

مرتضی کیانی

ناظران علمی:

سید علی روحانی، سید محمد حسین فاطمی

اظهار نظر کنندگان:

حیب اله ظفریان، سید مهدی بنی طباطبائی، میثم خسروی، محمد برزگر خسروی (دفتر حقوقی)

صفحه آرا:

مهدیه قمچیلی

واژه‌های کلیدی:

۱. مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور

فهرست مطالب

چکیده	۶
مقدمه	۷
۱. اصلاحات در شبکه بانکی	۸
۱-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۵» - اضافه برداشت، خط اعتباری	۸
۱-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۶» - افزایش سرمایه بانکها	۸
۱-۳. بند الحاقی «۲» - تبصره «۱۶» - بخشودگی جرایم وامهال وامهای کشاورزی	۸
۲. نحوه فروش ارزهای دولت و شرکت های دولتی	۹
۲-۱. بند الحاقی «۶» - تبصره «۱» - سازوکار و قواعد فروش ارزهای دولت و شرکت های دولتی	۹
۳. خودرو	۹
۳-۱. بند الحاقی «۱۳» - تبصره «۶» - عرضه خودرو در بورس کالا	۹
۳-۲. بند الحاقی «۳» - تبصره «۷» - واردات خودرو کار کرده	۹
۴. بهینه سازی انرژی و تخصیص قیر	۱۰
۴-۱. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱» - اخذ عوارض آلاینده و هدررفت گاز طبیعی از شرکت های تابعه وزارت نفت	۱۰
۴-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۴» - افزایش قیمت نفتگاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و بالادستی نفت و گاز	۱۰
۴-۳. اصلاح بند «الف» تبصره «۱۴» - اختیار عمل دولت برای تصمیم گیری در خصوص نرخ گاز صنایع	۱۱
۴-۴. بند الحاقی «۲» تبصره «۱» و بند الحاقی «۴» تبصره «۱۴» - تأمین مالی بهینه سازی انرژی	۱۱
۴-۵. بند الحاقی «۴» به تبصره «۱» - ذخیره سازی گاز	۱۱
۴-۶. اصلاح بند «ک» تبصره «۱» - سازوکار قیر تهاتری به جای تخصیص ریالی	۱۲
۵. سیاست های حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	۱۲
۵-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۶» - معافیت مالیاتی و قانون جوانی جمعیت	۱۲
۵-۲. اصلاح تبصره «۱۶» - تسهیلات تکلیفی	۱۳
۶. احکام انضباط بخش به مالیه دولت	۱۳
۶-۱. بند الحاقی «۷» - تبصره «۱۱» - محاسبه معادل اجاره املاک دولتی	۱۳
۶-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۹» - نظارت بر پیشبرد طرح های عمرانی	۱۳
۶-۳. بند الحاقی «۲» - تبصره «۱۹» - نظارت بر پرداخت ردیف های جداول بودجه	۱۳
۶-۴. بند الحاقی «۱» - تبصره «۲۰» - انضباط بخشی به صندوق های بازنشستگی	۱۴
۷. شرکت های دولتی	۱۴
۷-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۲» - احکام انضباطی شرکت های دولتی	۱۴
۷-۲. بند «ه» - تبصره «۹» - اختصاص بخشی از بودجه هزینه ای شرکت های دولتی برای فعالیت های فرهنگی	۱۴
۸. اشتغال	۱۴
۷-۱. اصلاح تبصره «۱۸» - اشتغال	۱۴
پیوست (لیست مصوبات کمیسیون تلفیق)	۱۵

بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور (۱): اهم مصوبات

[چکیده]

در این گزارش مهم‌ترین مصوبات کمیسیون تلفیق در چند محور به ترتیب زیر دسته‌بندی و ارزیابی شده است:

- ۱ **اصلاحات در شبکه بانکی:** در این محور دو مصوبه شفافیت و انضباط بخشی به اضافه برداشت بانک‌ها و ایجاد منبع برای افزایش سرمایه بانک‌ها از مصوبات مهم و بخشش جرایم و امهال وام‌های کشاورزی بدون اولویت‌بندی و تعیین شرط، مصوبه نیازمند بازنگری محسوب می‌شود.
- ۲ **نحوه فروش ارزهای دولت و شرکت‌های دولتی:** یکی از مصوبات مهم کمیسیون تلفیق، قاعده‌گذاری نرخ فروش ارزهای متعلق به دولت و شرکت‌های تابعه وزارت نفت است که به تبصره ۱ الحاق شده و چهارچوب نرخ ارز مبنای معاملات دولت را تعیین کرده است.
- ۳ **حوزه خودرو:** در این محور هر دو مصوبه عرضه خودرو در بورس و مجوز واردات خودروهای کارکرده از نظر کارشناسی مهم هستند.
- ۴ **بهینه‌سازی انرژی و قیر:** در این محور مصوبات ذخیره‌سازی گاز و تکلیف دولت به بهینه‌سازی با تأمین منابع لازم برای انجام آن، از مصوبات مهم بوده و مصوبه تغییر شیوه تخصیص ریالی قیر به تحویل قیر فیزیکی لازم به بازنگری و اصلاح دارد.
- ۵ **حمایت از خانواده:** تعیین سهم وام ازدواج و فرزندآوری در تبصره «۱۶» و افزایش معافیت مالیات بر حقوق از مصوبات مهم این محور هستند.
- ۶ **انضباط بخشی به مالیه دولت:** از مهمترین مصوبات در این محور می‌توان به محاسبه معادل اجاره املاک دولتی برای شفافیت هزینه فرصت آنها، قاعده‌مند کردن اختیار تخصیص بودجه سازمان برنامه و ارسال برخط اطلاعات پرداخت بودجه به مجلس اشاره کرد. گزارش‌دهی منظم و تفصیلی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز حکم مهم دیگر در این محور است.
- ۷ **شرکت‌های دولتی:** کمیسیون تلفیق در بند الحاقی «۲» تبصره «۲» احکام متعدد و مهمی برای اصلاح ساختار و شفافیت بودجه شرکت‌های دولتی مصوب کرد. در کنار این مصوبات حکم بند «ه» تبصره «۹» مبنی بر تکلیف شرکت‌ها به هزینه‌کرد (۱) درصد از بودجه جاری در امور فرهنگی، در کنار برداشت دو درصد هزینه شرکت‌های دولتی در جداول درآمدی اقدامی زیان‌بار برای عملیات اجرایی و سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی محسوب می‌شود.
- ۸ **اشتغال:** در مصوبه کمیسیون تلفیق در خصوص بند «الف» تبصره «۱۸» مصارف جدیدی به موارد طرح شده در لایحه بودجه دولت افزوده شد و نیز ساز و کار اجرایی تعیین شده توسط دولت در لایحه که بر محور «صندوق»‌های پیشرفت و عدالت بود با مصوبه کمیسیون، به «حساب پیشرفت و عدالت» تغییر یافت.

[مقدمه]

در مرحله بررسی و تصویب بودجه در مجلس شورای اسلامی همواره نقش اصلی بر عهده کمیسیون تلفیق بودجه قرار داشته است. از آن جهت که این کمیسیون با تعداد اعضای محدود و در مدت زمان بیشتری به بررسی منابع و مصارف عمومی می پردازد، فرصت و تمرکز بیشتری برای ارزیابی بودجه داشته و تغییرات مهم بودجه در مجلس نیز بیشتر در این مرحله انجام می شود. کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ نیز علی رغم فرصت بسیار محدود برای بررسی لایحه بودجه، تغییرات مهمی را در برخی احکام لایحه دولت اعمال کرده است. به جهت آنکه هنوز اطلاعاتی از تغییرات جداول در کمیسیون منتشر نشده است، در این گزارش تنها به بررسی اهم مصوبات کمیسیون تلفیق و ارزیابی کارشناسی آنها برای کمک به تصمیم گیری نمایندگان محترم در بررسی بودجه در صحن علنی اکتفا شده است. همچنین در بخش پیوست گزارش، لیست کاملی از مصوبات کمیسیون تلفیق جهت اطلاع درج شده است.

۱. اصلاحات در شبکه بانکی

یکی از مهم‌ترین ابعاد تغییرات کمیسیون تلفیق در لایحه بودجه ۱۴۰۲ تأثیر مصوبات بر موضوع ناترازی شبکه بانکی است، به طور کلی در سه بند، ناترازی شبکه بانکی به طور عمده تحت تأثیر قرار خواهد گرفت، از سه بند مذکور بند الحاقی «۲» تبصره «۵» و بند الحاقی «۱» تبصره «۱۶» اقداماتی مطلوب بوده و بند الحاقی «۲» تبصره «۱۶» اقدامی مثبت تلقی نمی‌گردد، در ادامه هر یک از بندهای مذکور مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۵» - اضافه برداشت، خط اعتباری

کمیسیون تلفیق در بندی الحاقی به تبصره «۵»، اعطای اعتبار جدید به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی توسط بانک مرکزی، در قالب خط اعتباری یا اضافه برداشت، بدون دریافت وثیقه را ممنوع کرده است. در نتیجه اجرای این حکم تقاضای اوراق دولتی افزایش خواهد یافت، همچنین با جلوگیری از استقراض بدون وثیقه بانک‌ها انضباط در شبکه بانکی افزایش و ریسک کاهش خواهد یافت، زیرا در صورت عدم بازپرداخت استقراض بانک‌ها به بانک مرکزی اوراق وثیقه توسط بانک مرکزی تملک و در بازار عرضه خواهد شد. همچنین در ادامه این بند با ملزم نمودن بانک مرکزی به انتشار عمومی میزان مانده خط اعتباری بانک‌ها به صورت ماهانه، گام مهمی در ارتقای شفافیت و نظارت پذیری نظام بانکی برداشته شده است. شایان ذکر است الزام به وثیقه‌گیری در قبال خط اعتباری یا اضافه برداشت بانک‌ها، در سال جاری نیز تکلیف قانونی بانک مرکزی بود، اما از کم و کیف اجرای این تکلیف اطلاع دقیقی در دست نیست.

۱-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۶» - افزایش سرمایه بانک‌ها

در این بند الحاقی کمیسیون تلفیق بانک‌های دولتی را مجاز نمود در سال ۱۴۰۲ معادل ۵۰۰ هزار میلیارد ریال اوراق مالی با سررسید ۵ ساله با ضمانت اصل و سود توسط دولت منتشر نمایند. منابع حاصل به عنوان افزایش سهام دولت نزد بانک‌های مربوطه محسوب می‌شود. علی‌رغم نیاز مبرم بانک‌های دولتی به افزایش سرمایه، متأسفانه دولت در لایحه بودجه منابعی را برای افزایش سرمایه بانک‌های دولتی در نظر نگرفته بود، در حالیکه با توجه به وضعیت کفایت سرمایه بسیار نامناسب برخی بانک‌های دولتی، این اقدام ضروری بود. این بند الحاقی، بدون افزایش صریح سقف بودجه عمومی، در پی ایجاد فرصت افزایش سرمایه برای بانک‌ها است؛ به این شکل که بانک‌های دولتی مجاز به انتشار اوراق مالی اسلامی شده‌اند و در سررسید اوراق موظف به پرداخت اصل و سود آن خواهند بود ولی از آنجایی که ضامن اصل و سود اوراق دولت است در سررسید دولت موظف به پرداخت خواهد بود. این تعهد دولت به پرداخت اصل و سود در سررسید به عنوان آورده دولت لحاظ شده است و از این طریق با وجوه جمع‌آوری شده افزایش سرمایه دولت در بانک‌های دولتی اتفاق خواهد افتاد. شایان ذکر است با توجه به ضمانت اصل و سود این اوراق توسط دولت، بخش اصلی بار مالی اوراق منتشره به سال‌های آینده منتقل خواهد شد که لازم است دولت آن را در لویح بودجه پیش‌بینی نماید؛ بدیهی است در صورتی که در سررسید دولت اقدام به بازپرداخت اصل و سود اوراق ننماید و بانک این وظیفه را انجام دهد منجر به خروج مجدد وجوه از بانک و افزایش بدهی دولت به بانک‌ها و بی‌اثر شدن این افزایش سرمایه خواهد شد.

۱-۳. بند الحاقی «۲» - تبصره «۱۶» - بخشودگی جرایم و امهال وام‌های کشاورزی

کمیسیون تلفیق با الحاق بندی به تبصره «۱۶»، بانک‌های عامل را مکلف کرد نسبت به بخشودگی سود و کارمزد و جرایم و دیرکرد تسهیلات پرداختی (از ابتدای سال ۱۳۹۴ تا پایان ۱۴۰۲) کلیه بهره‌برداران بخش کشاورزی خسارت‌دیده از حوادث غیر مترقبه به ویژه خشکسالی، اقدام نموده و اصل تسهیلات را تا سقف ۳۰ هزار میلیارد ریال امهال نمایند. بار مالی ناشی از اجرای این بند توسط سازمان برنامه تضمین خواهد شد. هر چند منحصر نمودن این بند در بخش‌های خسارت‌دیده از حوادث غیر مترقبه به ویژه خشکسالی اقدامی معقول است، اما حکم به صورت کلی بوده و عملاً منجر به بدحسابی خواهد شد، زیرا حکم مذکور بدون در نظر گرفتن این مسئله مطرح شده است که آیا متقاضیان از سال ۱۳۹۴ تا کنون از امهال استفاده نموده‌اند یا خیر. لذا این موضوع منجر به تمایل اشخاص خوش حساب به تمدید و امهال وام‌های کشاورزی و نیز تشویق اشخاص بدحساب به تکرار امهال خواهد شد. همچنین بسیار محتمل است بار مالی تضمین شده توسط سازمان برنامه و بودجه به بدهی دولت به بانک‌ها تبدیل شود.

۲. نحوه فروش ارزهای دولت و شرکت‌های دولتی

۲-۱. بند الحاقی «۶» - تبصره «۱» - سازوکار و قواعد فروش ارزهای دولت و شرکت‌های دولتی

از آنجایی که ارز حاصل از صادرات نفت، فرآورده‌های نفتی، صادرات گاز و میعانات گازی در چهار چوب تبصره «۱» و تبصره «۱۴» قانون بودجه سنواتی به فروش رفته و مصرف می‌شوند لازم بود قانون بودجه، سازوکار و قواعد فروش این ارزها را معین نماید. این مهم در مصوبه کمیسیون تلفیق انجام شد تا حدود و ثغور مجاز نرخ فروش ارز نیز در کنار سقف استفاده از منابع نفتی در قانون بودجه تعیین شده باشد. نکته‌ای که در سال‌های گذشته نیز در قالب الزام به فروش در نرخ ETS دنبال می‌شد، اما نکته ویژه‌ای که در سال جاری لحاظ شد این است که تعریف نرخ ارز صادرات به‌عنوان مبنای معاملات ارزهای دولت و شرکت‌های تابعه وزارت نفت نیز در متن قانون تصریح شد و ضمانت اجرا نیز برای آن در نظر گرفته شد.

۳. خودرو

کمیسیون تلفیق در بخش خودرو دو حکم مهم، **عرضه خودرو در بورس و واردات خودروی کارکرده** را به لایحه بودجه ۱۴۰۲ اضافه نمود که هر دو بند با توجه به شرایط فعلی کشور اقدامی مثبت تلقی می‌شود.

۳-۱. بند الحاقی «۱۳» - تبصره «۶» - عرضه خودرو در بورس کالا

مهم‌ترین تصمیم در بند الحاقی کمیسیون تلفیق به تبصره «۶»، آن است که شورای رقابت موظف شده است با سه شاخص (آنالیز قیمت خودروها به صورت سالانه، به‌روزرسانی قیمت به صورت سه‌ماهه بر اساس تورم بخشی خودرو و لحاظ هزینه‌های مالی و تحقیق و توسعه مرتبط با تولید) قیمت‌های جدید خودروها را اعلام کند. همچنین شرکت‌های خودروسازی داخلی را موظف می‌کند بر اساس برنامه تولیدی مصوب شورای رقابت، خودروهای خود را از طریق بورس کالا عرضه کنند، در این مصوبه ۸۵ درصد مابه‌التفاوت قیمت کشف شده در بورس کالا و قیمت تعیین شده توسط شورای رقابت، به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد.

و اگرایی قیمت کارخانه‌ای خودرو از قیمت‌های بازار، شرکت‌های تولیدکننده را زیان‌ده ساخته و رانت بزرگی به نفع دلان و واسطه‌گران رقم زده است. با وجود عرضه بسیار محدود خودرو در بورس کالا در طول سال ۱۴۰۱، تجربه رقابت شفاف و سالم نشان می‌دهد قیمت‌های کشف شده بورس کالا بسیار کمتر از قیمت بازار است. لذا با مصوبه کمیسیون تلفیق، واسطه‌های غیرضروری و رانت‌های پنهان حذف می‌شود. علاوه بر آن، خودروسازان نیز با افزایش دریافتی ناشی از افزایش قیمت کارخانه و نیز دریافت بخشی از مابه‌التفاوت می‌توانند نیازهای سرمایه‌گذاری و تحقیق و توسعه خود را پوشش دهند. پیشنهاد می‌شود منابعی که دولت از این محل کسب می‌کند نیز در راستای حل مشکلات حوزه خودرو و حمل‌ونقل مانند نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی مصرف شود.

۳-۲. بند الحاقی «۳» - تبصره «۷» - واردات خودرو کارکرده

در این بند الحاقی کمیسیون تلفیق به تبصره «۷»، به وزارت صمت اجازه داده شده است تا نسبت به **ثبت سفارش واردات انواع کشنده کامیون، اتوبوس، مینی‌بوس، ون و سواری مورد نیاز، وفق قوانین و مقررات موجود با عمر کمتر از پنج سال اقدام نماید.**

واردات خودروی کارکرده در شرایط فعلی اقتصاد ایران از چند منظر مهم تلقی می‌شود، اول اینکه با توجه به ارزان‌تر بودن این خودروها و محدودیت منابع ارزی در شرایط فعلی، با منابع ارزی مشخص عملاً امکان واردات خودروی بیشتری وجود خواهد داشت. همچنین با توجه به پایین‌تر بودن قیمت خودروی کارکرده و تفاوت زیاد آن با قیمت خودروی صفر در خارج از کشور (بیشتر از اختلاف موجود در داخل) امکان عرضه خودرو با قیمت مناسب‌تر به بازار وجود دارد، لذا به‌طور کلی این اقدام مثبت تلقی می‌شود. البته باید توجه داشت که واردات خودرو کارکرده دارای ملاحظات مهمی نظیر خدمات پس از فروش و تأمین قطعات، نحوه بازرسی و اطمینان از سالم بودن خودرو قبل از شماره‌گذاری و تغییر در نظام تعرفه‌ای به نحوی که تولید داخل لطمه نیندازد مطرح است که می‌بایست در قالب آیین‌نامه به آنها پرداخته شود. همچنین پیشنهاد می‌شود در تکمیل این حکم ملاحظات ارزی به نحو جامع‌تری دیده شود. به این شکل که بانک مرکزی موظف شود با توجه به شرایط ارزی کشور، سقف ارزی واردات خودرو سواری نو و یا دست دوم و همچنین قطعات منفصله خودرو (اعم از CKD و SKD) را تعیین و به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام نماید و این وزارتخانه تخصیص ارز به روش‌های فوق‌الذکر را در سقف اعلام شده مدیریت نماید.

۴. بهینه‌سازی انرژی و تخصیص قیر

در راستای بهینه‌سازی مصرف انرژی و رفع ناترازی‌های موجود در کشور احکام مهمی در کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۲ به تصویب رسیده است. اما از سوی دیگر، ساز و کار تخصیص قیر به دستگاه‌های اجرایی که در لایحه دولت نسبت به سال‌های گذشته اصلاح شده بود، به موجب مصوبه کمیسیون تلفیق به شکل تهاتری و مسئله‌دار گذشته بازگشت.

۴-۱. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱» - اخذ عوارض آلاینده‌گی و هدررفت گاز طبیعی از شرکت‌های تابعه وزارت نفت

بالحاق یک بند به تبصره «۱» لایحه بودجه، وزارت نفت مکلف شد از طریق شرکت‌های تابعه خود اقدام به جمع‌آوری گازهای همراه نفت و گاز مشعل نماید، در غیر این صورت شرکت مرتبط از محل منابع داخلی خود باید معادل ۵۰۰۰ ریال به ازای هر مترمکعب هدررفت این گازها، عوارض آلاینده‌گی به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. همچنین، شرکت‌های وزارت نفت مکلفند نسبت به کاهش تلفات شبکه در زنجیره انتقال و توزیع گاز طبیعی به زیر چهار درصد اقدام نموده و در غیر این صورت به ازای هر مترمکعب هدررفت گاز طبیعی در شبکه سراسری، عوارضی به میزان ۵۰۰۰ ریال به حساب خزانه‌داری کل پرداخت نماید.

حجم گازهای مشعل (که سوزانده می‌شود) سالانه ۱۷ میلیارد مترمکعب و معادل کل صادرات گاز (حدود ۶ میلیارد دلار) و دو برابر گاز تحویلی به صنعت فولاد است. برای رفع این مسئله صنایع بزرگ می‌توانند بجای دریافت گاز از طریق احداث واحد جمع‌آوری گاز همراه تأمین شوند. راهکار دیگر دریافت عوارض محیط زیستی بر سوزاندن گازهای همراه به میزان مترمکعبی یک سنت است.

علیرغم تکلیف قانونی شرکت‌های تابعه وزارت نفت برای کاهش اتلاف انرژی در سال‌های گذشته، تا پیش از این ساز و کار انگیزشی مناسبی که نوعی ضمانت اجرا برای تکالیف مذکور باشد، تعیین نشده بود. مصوبه کمیسیون تلفیق اقدام مثبتی جهت ایجاد بستر انگیزشی مناسب برای اجرای تکالیف قانونی بهینه‌سازی انرژی است. با توجه به ناترازی نگران‌کننده انرژی در کشور به خصوص گاز طبیعی، توجه به طرح‌های کاهش تلفات گاز امری ضروری است که کمیسیون تلفیق به‌درستی به آن پرداخت است.

۴-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۴» - افزایش قیمت نفتگاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و بالادستی نفت و گاز

بر اساس بند الحاقی کمیسیون تلفیق به تبصره «۱۴»، قیمت نفتگاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و صنایع بالادستی نفت و گاز بابت سوخت، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) متوسط بهای نفتگاز صادراتی تعیین می‌گردد. بر اساس برآورد مصرف نفتگاز صنایع مذکور، حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان درآمد از این محل حاصل می‌شود که بر اساس همین بند الحاقی به مصارف مشخص شده‌ای خواهد رسید^۱.

با توجه به تفاوت قیمتی نفتگاز تحویلی به معادن و نفتگاز صادراتی انگیزه قاچاق سوخت به شدت افزایش می‌یابد. برخی دارندگان پروانه بهره‌برداری بدون انجام هیچگونه فعالیت معدنی اقدام به فروش گاز وئیل یارانه‌ای می‌نمایند و از این طریق حقوق دولتی تعیین شده را نیز می‌پردازند. در اصل این معادن بدون استخراج و فروش مواد معدنی، در آمار موجود در وزارت صمت به‌عنوان معادن فعال ثبت شده‌اند. در این شرایط هیچ‌گونه انگیزه‌ای برای بهره‌برداران در راستای افزایش بهره‌وری و استفاده از فناوری‌های روز جهت کاهش مصرف انرژی باقی نمی‌ماند. انتظار می‌رود با مصوبه کمیسیون تلفیق و کاهش قاچاق نفتگاز، نیاز به واردات گاز وئیل کاهش یافته و بخشی از ناترازی موجود رفع شود. همچنین در صورت اجرای حکم به دلیل نیاز کمتر به واردات، بهبود منابع تبصره «۱۴» قابل پیش‌بینی است.

۴-۳. اصلاح بند «الف» تبصره «۱۴» - اختیار عمل دولت برای تصمیم‌گیری در خصوص نرخ گاز صنایع

جزء «۱» بند «الف» تبصره «۱۴» با اصلاحی همراه شد که مطابق با آن دولت مجاز است جهت حمایت از صنایع، نسبت به تعدیل نرخ خوراک گاز پتروشیمی‌ها و سوخت صنایع مشروط به عدم کاهش منابع مذکور در صدر این جزء اقدام نماید.

۱. منابع حاصل صرف موارد زیر می‌شود:

۱. به میزان پنج درصد (۵٪) از طریق سازمان زمین‌شناسی و اکتشاف معدنی کشور بابت تجهیز ناوگان برداشت ژئوفیزیک و تهیه نقشه‌های پایه زمین‌شناسی
۲. به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت برای نوسازی ناوگان حمل و نقل معدنی کشور، تأمین تجهیزات مورد نیاز اکتشاف و استخراج و تجهیز زیرساخت‌های مورد نیاز معادن.
۳. به میزان بیست درصد (۲۰٪)، از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت جهت اعطای یارانه ارتقای فناوری به معادن مشمول این بند.
۴. به میزان چهل درصد (۴۰٪) به وزارت نفت جهت تکمیل پتروپالایشگاه‌های در دست احداث موضوع بند (ل) این قانون (قانون بودجه ۱۴۰۲)

اگرچه این اصلاح اختیار تعیین قیمت گاز طبیعی صنایع را به دولت سپرده و آن را به عدم کاهش منابع مقید کرده است، اما پیش بینی می شود نرخ گاز صنایع نسبت به فروض لایحه بودجه کاهش یابد. کما اینکه در سال ۱۴۰۱ نیز قانون بودجه سقف نرخ گاز خوراک پتروشیمی ها را برابر نرخ گاز صادراتی در نظر گرفته بود اما دولت جهت حمایت از صنایع، سقف ریالی ۵ هزار تومانی اعمال نموده است.

۴-۴. بند الحاقی «۲» تبصره «۱» و بند الحاقی «۴» تبصره «۱۴» - تأمین مالی بهینه سازی انرژی

بر اساس مصوبه کمیسیون تلفیق بند الحاقی «۲» تبصره «۱» مقرر شد تا حساب بهینه سازی مصرف انرژی با سرمایه اولیه ۳۰ هزار میلیارد تومان از محل منابع داخلی شرکت های زیر مجموعه وزارت نفت تشکیل شود. منابع این حساب صرفاً می بایست برای اجرای طرح های بهینه سازی مصرف انرژی و نیز ارائه تضمین به سرمایه گذاران طرح های بهینه سازی اختصاص یابد. همچنین با استفاده از این منابع خرید گواهی های صرفه جویی انرژی مجاز است. در بند الحاقی «۴» تبصره «۱۴» نیز مقرر شد وزارت نفت از طریق شرکت های زیر مجموعه تا میزان ۱۵ هزار میلیارد تومان از منابع در نظر گرفته شده برای این موضوع در بند «الف» تبصره (۱۴) نسبت به صورت صدور حواله فرآورده صادراتی و فروش داخلی گاز طبیعی با قابلیت فروش به صنایع مصرف کننده اقدام نماید.

دولت می بایست تمهیداتی ببیند که منابع بازگشت سرمایه ماده (۱۲) و طرح های بهینه سازی در اولویت اول پرداخت قرار گرفته و با اولویت طرح های بهینه سازی بخش ساختمان (عیق کاری، دو جداره کردن پنجره ها، سیستم های هوشمند) و بهینه سازی در صنایع، این تعهدات پرداخت شوند. متأسفانه در سال های اخیر دولت به تعهدات خود در این موضوع عمل نکرده است. در این راستا دو حکم فوق الذکر می تواند به الزام دولت به بازپرداخت تعهدات خود کمک نماید.

۴-۵. بند الحاقی «۴» به تبصره «۱» - ذخیره سازی گاز

طبق مصوبه کمیسیون تلفیق سال ۱۴۰۲ وزارت نفت مکلف به سرمایه گذاری جهت افزایش ذخیره سازی گاز کشور و نصب و جایگزینی شمارشگرهای هوشمند گاز طبیعی از طریق شرکت های زیر مجموعه شده است. با توجه به آنکه ناترازی فعلی گاز ناترازی فصلی هست که باعث بروز مشکلات اخیر در کشور شده است به این معنا که تولید گاز در فصل گرما مازاد دارد و در فصل سرما در نقطه اوج مصرف کمبود گاز داریم. لذا لازم است در فصل گرم سال ذخیره سازی انجام شود و در فصل سرد سال از ذخایر استفاده شود. مطابق محاسبات با ۱۰ درصد مصرف ذخیره سازی در کشور کمبود گاز زمستان قابل حل است.

۴-۶. اصلاح بند «ک» تبصره «۱» - سازوکار قیر تهاتری به جای تخصیص ریالی

در بند «ک» تبصره «۱» لایحه بودجه دولت، به وزارت نفت اجازه داده شده بود تا نسبت به فروش مواد اولیه قیر (و کیوم باتوم) از محل تحویل نفت خام به پالایشگاه ها تا سقف ۱۹ هزار میلیارد تومان اقدام کرده و درآمد حاصله را به صورت نقدی توسط سازمان برنامه و بودجه به منظور آسفالت راه های فرعی و روستایی به دستگاه های اجرایی تخصیص دهد. کمیسیون تلفیق بند «ز» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۱ را تنفیذ کرده و با متن لایحه دولت جایگزین نمود. در نتیجه این جایگزینی، سازوکار پرداخت درآمد مورد نیاز برای آسفالت و بهسازی راه ها از روش نقدی به روش تهاتری تغییر می کند. به این صورت که دستگاه های اجرایی همانند وزارت راه و شهرسازی قیر مورد نیاز خود را رایگان دریافت کرده و در اختیار پیمانکاران طرف معامله قرار می دهد. علاوه بر تغییر مذکور، مبلغ اختصاص یافته برای تحویل رایگان از ۱۹ هزار میلیارد تومان به ۲۵ هزار میلیارد تومان افزایش یافت. بر اساس اصلاحیه کمیسیون تلفیق، وزارت نفت مکلف است فارغ از قیمت معاملاتی مواد اولیه قیر در بازار، مابه التفاوت قیمت هر تن ۷۵۰۰ تومان با قیمت های معاملاتی در بورس را با اعمال تخفیف در خوراک پالایشگاه ها جبران نماید. هم چنین در صورت کاهش قیمت معاملاتی قیر از سطح ۷۵۰۰ تومان، مقدار قیر تحویلی به دستگاه ها افزایش می یابد.

با توجه به گزارش های متعدد فساد در سازوکار قیر رایگان تهاتری، تخصیص اعتبار ریالی به دستگاه های اجرایی جهت تهیه قیر در لایحه بودجه گامی مثبت بود. قیر رایگانی که دستگاه های اجرایی در اختیار پیمانکاران طرح های عمرانی راه قرار می دهند، در برخی موارد به هدف اصابت نکرده و به خارج از کشور قاچاق می گردد. همچنین مواد اولیه قیر (و کیوم باتوم) در ترکیب با موادی دیگر حتی ممکن است از مبادی رسمی بازرگانی صادر شود. لذا بازگشت مصوبه کمیسیون تلفیق به سازوکار قیر تهاتری به لحاظ کارشناسی مورد تأیید نیست. از سوی دیگر، بار مالی ناشی از اجرای سازوکار جدید قیر تهاتری با تعیین قیمت ثابت ۷۵۰۰ تومانی برای دولت، غیر قابل ارزیابی و خارج از سقف و ارقام بودجه است. توضیح آنکه بنابر مصوبه کمیسیون تلفیق، دولت مکلف است ۳،۳ میلیون تن قیر رایگان در اختیار دستگاه های مرتبط قرار دهد. این در حالی است که با توجه قیمت معاملاتی و کیوم باتوم در بازار، هزینه تأمین قیر افزایش خواهد یافت. چنانچه قیمت و کیوم باتوم افزایش یابد ممکن است حتی با اعمال تخفیف خوراک پالایشگاه ها، بدهی دولت تسویه نگردد و در نتیجه بدهی های دولت به پالایشگاه ها افزایش می یابد.

[۵. سیاست‌های حمایت از خانواده و جوانی جمعیت]

کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۲ در راستای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوباتی داشته است، که دو بند مهم آن در ادامه مورد بررسی قرار گرفته است.

۱-۵. بند الحاقی «۲» - تبصره «۶» - معافیت مالیاتی و قانون جوانی جمعیت

کمیسیون تلفیق با الحاق یک بند به تبصره «۶» لایحه بودجه، مشوق مالیاتی قابل توجهی برای تولد فرزند سوم به بعد در نظر گرفت. مطابق مصوبه کمیسیون، میزان (سقف) معافیت مالیات اشخاص حقیقی (مالیات بر حقوق) به ازای فرزند سوم و بیشتر که از آبان ماه سال ۱۴۰۰ به بعد متولد شده‌اند، به ازای هر فرزند مشمول به میزان پانزده درصد افزایش می‌یابد. به عبارت ساده‌تر اگر فردی پس از آبان ۱۴۰۰ دارای فرزند سوم شود، سقف معافیت مالیاتی سالانه موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴ که در لایحه هشتاد و چهار میلیون تومان (ماهانه ۷ میلیون تومان) تعیین شده بود به حدود نود و هفت میلیون تومان (ماهانه ۸ میلیون تومان) افزایش خواهد یافت و فرد برای حقوق دریافتی کمتر از این مقدار در یکسال مالیات پرداخت نخواهد کرد. در راستای حمایت از تشکیل خانواده آسان، افزایش نرخ باروری، رفع موانع ازدواج و ... رویکرد بند مورد تأکید است. اگرچه باید ملاحظات آمایش سرزمینی در این حکم قید شود در غیر اینصورت با توجه به سوابق موجود، به دلیل مغایرت با بند «۹» سیاست کلی جمعیت مبنی بر «باز توزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت، متناسب با ظرفیت زیستی با تأکید بر تأمین آب با هدف توزیع متعادل و کاهش فشار جمعیتی» محل ایراد است.

۲-۵. اصلاح تبصره «۱۶» - تسهیلات تکلیفی

در راستای سیاست‌های حمایت از خانواده و جوانی جمعیت یکی از تغییرات بارز لایحه بودجه ۱۴۰۲ اصلاح کل تبصره «۱۶» است. در متن لایحه سقف کلی تسهیلات قرض الحسنه ۲۰۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده بود که از این مبلغ ۱۰۵ هزار میلیارد تومان به تبصره «۱۸» اختصاص یافته بود و تنها ۹۵ هزار میلیارد تومان برای تسهیلات ازدواج، فرزندآوری و ... که در قوانین دائمی تصریح شده‌اند، اختصاص یافته بود؛ این در حالیست که در گزارش کمیسیون تلفیق ۲۰۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات قرض الحسنه در تبصره «۱۶» و ۱۰۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات قرض الحسنه در تبصره «۱۸» در نظر گرفته شده است. همچنین در متن لایحه مبالغ تسهیلات فوق‌الذکر در سال ۱۴۰۲ تعیین نشده بود و به تصمیم آتی هیئت وزیران واگذار شده بود، لیکن در مجلس ارقام مربوطه عموماً با رشد ۵۰ درصدی نسبت به قانون بودجه ۱۴۰۱ تصویب شده است (در حالی که در قوانین دائمی به افزایش مبالغ با تورم تأکید شده است و نه بیش از آن). در متن جدید این تبصره وام‌های قرض الحسنه متنوعی در نظر گرفته شده است. در بند «الف» منابع و مصارف تسهیلات قرض الحسنه اجتماعی بیان شده و در جزءهای مختلف، گروه‌های حائز شرایط این وام‌ها و مبالغ آنها ذکر شده است. مطابق مصوبه کمیسیون تلفیق، بانک مرکزی مکلف شده است ۲۰۰ هزار میلیارد تومان از محل سپرده‌های قرض الحسنه اعم از جاری و پس‌انداز، به شرح ذیل اختصاص دهد:

- ۱ تسهیلات ازدواج: اختصاص ۱۸۰ میلیون تومان برای هر یک از زوجین. در صورتی که زوج زیر ۲۵ سال یا زوجه زیر ۲۳ سال باشد وام مربوطه ۲۲۰ میلیون تومان است.
 - ۲ تسهیلات فرزندآوری: برای فرزندان متولد ۱۴۰۰ به بعد برای فرزند اول ۳۰ میلیون تومان، فرزند دوم ۶۰ میلیون تومان، فرزند سوم ۹۰ میلیون تومان، فرزند چهارم ۱۲۰ میلیون تومان و فرزند پنجم به بعد ۱۵۰ میلیون تومان.
 - ۳ تسهیلات ودیعه یا خرید یا ساخت مسکن: ۲۰۰ میلیون تومان برای خانوارهای فاقد مسکن که از ابتدای سال ۱۳۹۹ صاحب فرزند سوم یا بیشتر می‌شوند.
 - ۴ تأمین جهیزیه کالای ایرانی: مبلغ ۳۰ هزار میلیارد ریال از منابع این تبصره با معرفی ستاد اجرایی، بنیاد مستضعفان و کمیته امداد برای تأمین جهیزیه اختصاص می‌یابد.
- در بند «ب» نیز احکام تنظیمی مصوب شده تا از تخصیص وام‌های مذکور اطمینان حاصل شود. الزام بانک‌ها به روش‌های سهل‌گیرانه توثیق و مکلف کردن بانک مرکزی به انتشار عمومی آمار وام‌های پرداختی، بخشی از این احکام تنظیمی است.

[۶. احکام انضباط بخش به مالیه دولت]

۶-۱. بند الحاقی «۷» - تبصره «۱۱» - محاسبه معادل اجاره املاک دولتی

بر اساس این بند دولت مکلف شده است نرخ اجاره بهای املاک و مستغلات دولتی ثبت شده در سامانه سادا را محاسبه و به صورت اطلاعی منتشر نماید. این اقدام می تواند هزینه فرصت املاک دولتی در اختیار دستگاه ها را برای تصمیم گیران و مردم شفاف و روشن کرده و عامل ترغیب دولت به مولدسازی دارایی های تحت تملک باشد.

۶-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۹» - نظارت بر پیشبرد طرح های عمرانی

کمیسیون تلفیق در بند الحاقی «۱» به این تبصره، سازمان برنامه و بودجه را مکلف به گزارش دهی اجرای طرح های عمرانی که هزینه آن از محل بودجه عمومی تأمین می شود، نمود. مطالعات توجیهی، پیشرفت عملیات اجرایی، مشکلات اجرایی طرح ها و پیشنهاد در جهت رفع این مشکلات، مقایسه پیشرفت، کارهای ناتمام در دوره برنامه و... از مهمترین مواردی هستند که می بایست گزارش شوند. این بند از این نظر مهم تلقی می شود که بخش قابل توجهی از طرح های تملک دارایی های سرمایه ای (عمرانی) که در خارج از پیوست ۱ (متفرقه و استانی) آورده شده است فاقد اطلاعات شفاف و عملکردی بوده و از این نظر بند مذکور در راستای ارتقای نقش نظارتی مجلس اقدام بسیار مهمی به شمار می رود. همچنین میزان پیشرفت عملیات اجرایی طرح های پیوست (۱) نیز شفاف نبوده و لذا امکان نظارت بر آنها محدود است. علاوه بر موارد مذکور، به دلیل آنکه مدت زمان زیادی از شروع برخی از طرح های عمرانی می گذرد محتمل است بسیاری از این طرح ها در برهه کنونی از توجیه مناسبی برخوردار نباشند که با دسترسی به طرح های توجیهی آنها قابل ارزیابی است.

۶-۳. بند الحاقی «۲» - تبصره «۱۹» - نظارت بر پرداخت ردیف های جداول بودجه

کمیسیون تلفیق در بخش نخست این بند وزارت اقتصاد را مکلف به ارائه بر خط اطلاعات کلیه پرداخت های صورت گرفته از محل بودجه عمومی و هدفمندی یارانه ها به تفکیک ردیف های مصوب در جداول ۶، ۷، ۸، ۹ و ۱۰ و پیوست یک قانون بودجه، به مجلس شورای اسلامی نموده است. در توضیح این بخش باید عنوان نمود که در حال حاضر دولت فقط گزارش دریافت و پرداخت های کلان بودجه را به مجلس ارائه می دهد، و عملکرد جزئیات بودجه عملاً گزارش نمی شود، این مسئله توان نظارتی مجلس را به شدت کاهش داده است. بند مذکور با تکلیف به ارائه دریافت ها و پرداخت های جداول مذکور، قدرت نظارت مجلس را افزایش خواهد داد.

بر اساس بخش دوم حکم مصوب، سازمان برنامه و بودجه مکلف است به گونه ای عمل نماید که در سال ۱۴۰۲ تفاوت درصد تخصیص هر یک از ردیف های اصلی جدول شماره ۷ بودجه (به جز حقوق و مزایای کارکنان شاغل و بازنشسته) حداکثر ۲۰ درصد و ردیف های متفرقه (جدول ۹) حداکثر ۳۰ درصد باشد. ابلاغ تخصیص اعتبار موقوف و منوط به صدور مصوبه کمیته تخصیص موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه است. این بخش نیز در راستای انضباط بخشی به عملکرد تخصیص اقدام مهمی است، زیرا مجوز تخصیص در قانون برنامه و بودجه در کنار امکان جابه جایی ردیف ها در سایر قوانین، عملاً منجر به این شده است که میزان تخصیص به دستگاه ها و ردیف های بودجه ای در انتهای سال بدون قاعده مشخص و بسیار متفاوت با قانون بودجه مصوب باشد. لذا تعیین سقف تفاوت درصد تخصیص می تواند به عملکرد سازمان برنامه و بودجه انضباط بیشتری دهد.

۶-۴. بند الحاقی «۱» - تبصره «۲۰» - انضباط بخشی به صندوق های بازنشستگی

مصوبه کمیسیون تلفیق در این بند دارای دو محور بسیار مهم در راستای انضباط بخشی به صندوق های بازنشستگی است. در محور نخست این تبصره، کلیه صندوق های بازنشستگی مکلف شدند تا خرداد ۱۴۰۲، اقدام به انتشار محاسبات بیمه ای و وضعیت پایداری مالی در افق ۵ ساله و بودجه مصوب و عملکرد مالی به تفکیک سرفصل های مندرج در بودجه مصوب خود نمایند. این اقدام در راستای شفافیت بخشی اقدام مثبتی لحاظ می گردد، زیرا در حوزه صندوق های بازنشستگی، نهاد تنظیم گری وجود نداشته و این اقدام عملاً گامی مهم در راستای حرکت به این سمت تلقی خواهد شد. در محور دوم این بند نیز سازمان تأمین اجتماعی مکلف شده است از شهر یورماه سال ۱۴۰۲ ضمن ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی خود، با پیاده سازی ساز و کار پرداخت به ذی نفع نهایی از این حساب، با استفاده از درخواست الکترونیک و شناسه پرداخت، برای پرداخت مخارج اقدام نمایند. این بخش نقش مهمی در تقویت نظارت و شفافیت درآمدها و هزینه های سازمان تأمین اجتماعی خواهد داشت و پیشنهاد می شود در بودجه سال های آتی نیز تنفیذ شود.

[۷. شرکت‌های دولتی]

۷-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۲» - احکام انضباطی شرکت‌های دولتی

کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کلیه احکام بند «ل» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۴۰۱ را در لایحه بودجه ۱۴۰۲ عیناً تنفیذ نمود. این اقدام در کل مثبت ارزیابی می‌گردد البته در این میان برخی از احکام در عمل اجرایی شده و نیاز به تکرار آنها نبود و برخی نیز در لایحه دولت درج شده و لزومی به تکرار آنها وجود نداشت اما در عمل تمام احکام سال پیش تکرار شده است. به علاوه، تعداد محدودی از احکام نیز مستلزم برخی اصلاحات جزئی بود که از آن غفلت شده است.

۷-۲. بند «ه» - تبصره «۹» - اختصاص بخشی از بودجه هزینه‌ای شرکت‌های دولتی برای فعالیت‌های فرهنگی

کمیسیون تلفیق با اصلاح بند «ه» تبصره «۹» لایحه بودجه، شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت را مکلف به هزینه‌کرد ۱ درصد از بودجه جاری خود برای هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی نمود. این بند در لایحه دولت به شکل متفاوتی درج شده بود. کمیسیون تلفیق در این بند دو تغییر ایجاد کرد، نخست اینکه به جای دستگاه‌های اجرایی عبارت «شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مندرج در این قانون» آمده است، که این تغییر محدود شمول حکم لایحه دولت را محدود به شرکت‌ها نموده و از این منظر تغییری منفی تلقی می‌گردد. تغییر دوم نیز درج عبارت «مکلف» به جای «مجاز» است.

تبدیل اختیار به تکلیف در مورد شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، یک اقدام کاملاً غیر کارشناسی تلقی می‌گردد زیرا عملاً بخش عمده هزینه این شرکت‌ها، هزینه‌های بهای تمام شده (همچون مواد اولیه، کارمزد تسهیلات و...) بوده و صرف درصدی از هزینه شرکت برای یک امر خاص، در حکم مصوب دارای منطق کارشناسی نیست. برای نمونه بخش عمده‌ای از هزینه پالایشگاه‌ها خرید نفت خام بوده که اختصاص درصدی از این هزینه برای فعالیت فرهنگی عملاً مغایر ماهیت فعالیت شرکت است. این حکم در تناقض با فعالیت تجاری شرکت‌های دولتی بوده و در صورت اصرار بر چنین تکلیفی، حداقل می‌بایست سایر دستگاه‌های اجرایی (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) مشمول حکم باشند زیرا ماهیت بودجه دستگاه‌های فوق با اینگونه تکالیف دارای سازگاری بیشتری است. مسئله فوق در کنار برداشت دو درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی جهت مصارف بودجه عمومی که در جداول درآمدی بودجه دیده شده است، آسیب مهمی به فعالیت‌های تجاری شرکت‌های دولتی وارد خواهد آورد.

[۸. اشتغال]

۸-۱. اصلاح تبصره «۱۸» - اشتغال

مطابق با مصوبه کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ مصارف جدیدی (نظیر هیئت امنای حساب‌های استانی عدالت و پیشرفت، کمیته امداد، سازمان بهزیستی، بنیاد برکت و صندوق نوآوری و شکوفایی، وزارت ورزش و جوانان، هیئت حمایت از صنایع و...) به موارد طرح شده در لایحه بودجه دولت افزوده شد. همچنین ساز و کار اجرایی تعیین شده توسط دولت در لایحه که بر محور «صندوق»‌های پیشرفت و عدالت بود با مصوبه کمیسیون، به «حساب پیشرفت و عدالت» تغییر یافت. دستگاه مسئول و ناظر این تبصره در لایحه دولت وزارت رفاه تعیین شده بود که در کمیسیون تغییر نکرد. سیر تحول تبصره «۱۸» قوانین بودجه سنواتی طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ نشان‌دهنده چرخش‌های سیاستی مختلف آن در رویکرد کلی، متولی اجرا، ساختار اجرایی، ترکیب و میزان منابع و... بوده است. لایحه بودجه ۱۴۰۲ و مصوبه کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ هم در ادامه همان مسیر تدوین شده است. آسیب‌شناسی اجرای بند «الف» تبصره «۱۸» قوانین بودجه طی سال‌های اخیر نشان می‌دهد که به دلیل پراکندگی اهداف، تغییرات مکرر فرآیند اجرا و عدم انباشت تجربه، منابع مالی غیرقطعی و بعضاً موهومی، عدم توجه به شروط لازم برای تولید و اشتغال (ثبات اقتصاد کلان، تسهیل محیط کسب و کار و...)، عدم وجود استراتژی توسعه صنعتی و ضعف سند آمایش سرزمین، فقدان نهادهای کارآمد و نوین تأمین مالی تولید، فقدان سازمان متولی توسعه یا اشتغال خرد در کشور و تأکید بر کاهش نرخ سود تسهیلات به جای تأکید بر دسترسی بنگاه‌های توانمند به اعتبار، نمی‌توان انتظار اثربخشی و عملکرد کاملاً موفق از اجرای آن داشت.

[پیوست (لیست مصوبات کمیسیون تلفیق)]

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
مازاد درآمدهای نفتی، امور فرهنگی	در صورت تحقق درآمد مازاد بر سقف بند «ب»، ۵ درصد در سقف مقرر این قانون با اولویت فصل امور فرهنگی و آموزشی به مصرف می‌رسد.	بند «ج» - تبصره (۱)
۱۴٫۵ درصد وزارت نفت، گازرسانی، کمیته امداد و سازمان بهزیستی	افزودن «گازکشی داخلی منازل مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی اقدامات» به اولویت‌های گازرسانی، از محل ۱۴٫۵ درصد وزارت نفت و تا میزان ۳ هزار میلیارد تومان	بند «د» - تبصره (۱)
قیر	عدد مربوط به تبصره از ۱۹ همت به ۲۵ همت افزایش یافته است. تغییر تحویل قیر به صورت تهارتی به جای تخصیص ریالی	بند «ک» - تبصره (۱)
عوارض آلایندگی، هدررفت انرژی	وزارت نفت مکلف است از طریق شرکت‌های تابعه ذیربط خود اقدامات زیر را به عمل آورد؛ الف) به ازای هدر رفت هر متر مکعب گاز مشعل (فلر) ناشی از فعالیتهای کلیه واحدهای عملیاتی شرکت‌های تابعه از جمله گازهای همراه نفت و گاز مشعل واحدهای پالایش و فرآوری گاز، معادل پنج هزار (۵,۰۰۰) ریال عوارض آلایندگی را از محل منابع داخلی خود به حساب خزانه داری کل کشور واریز نماید. ب) نسبت به کاهش تلفات شبکه و گازهای محاسبه نشده در زنجیره انتقال و توزیع گاز طبیعی به زیر چهار درصد (۴٪) از گاز تزریقی به خطوط انتقال اقدام و به ازای هر مترمکعب هدررفت گاز طبیعی در شبکه سراسری بیش از حد مجاز فوق‌الذکر، عوارضی به میزان پنج هزار (۵,۰۰۰) ریال از منابع داخلی خود به حساب خزانه داری کل پرداخت نماید. جدول تفصیلی درآمدهای ناشی از فروش نفت و فرآورده‌های نفتی تصویب و مقرر گردید حکم مربوط به آن متعاقباً مطرح و رسیدگی شود.	بند الحاقی - تبصره (۱)
گزارش عملکرد فروش نفت، گزارش نحوه هزینه‌کرد وجوه	وزارت نفت مکلف است در بازه‌های ۴ ماهه از ابتدایی سال ۱۴۰۲؛ ۱. گزارش عملکرد فروش نفت، گاز، میعانات گازی و محصولات ناشی از آن و تسهیم منابع حاصل را به شرح جدول شماره ۲۲ پیوست این قانون ۲. گزارش نحوه هزینه‌کرد وجوه مربوط به سهام شرکت ملی نفت و سایر شرکت‌های تابعه وزارت نفت، را به کمیسیون‌های انرژی و برنامه و بودجه و محاسبات ارائه نماید.	بند الحاقی - تبصره (۱)
واریز سهام دولتی	حذف شد	بند «ج» - تبصره (۲)
صندوق تثبیت بازار	عدد مربوط به صندوق تثبیت بازار از ۱۵ همت به ۱۰ همت کاهش یافت	بند «د» - تبصره (۲)
کمک‌های بلاعوض بین‌المللی، جمعیت هلال احمر	عبارت «حداقل ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات این بند جهت کمک به آسیب‌دیدگان ناشی از حوادث و سوانح به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران اختصاص می‌یابد.» به تبصره اضافه شد. این بند به دولت اجازه می‌دهد تا سقف دو میلیارد یورو از کمک‌های بلاعوض بین‌المللی برای جبران خسارت و پیشگیری از حوادث استفاده نماید.	بند «ه» - تبصره (۳)
اوراق	تغییر اوراق نقدی فروش نرفته به اوراق فروش نرفته (حذف عبارت «نقدی»)	بند «ج» - تبصره (۵)
حمل و نقل عمومی، شهرداری‌ها	عدد مربوط به سقف انتشار اوراق شهرداری‌ها از ۱۰ همت به ۱۸ همت افزایش یافت.	
اوراق، شهرداری‌ها	اضافه شدن اجازه انتشار اوراق بابت «تأمین ماشین‌آلات شهرهای مناطق محروم» به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته (در سقف مذکور بند «د»)	
شهرداری‌ها، اوراق، بافت فرسوده، اماکن مذهبی	حداقل ۶ هزار میلیارد تومان اوراق بند «د» (۱۲ هزار میلیارد تومان) به بافت‌های فرسوده، ساماندهی حاشیه‌نشینی، سکونت‌های غیررسمی و طرح‌های بازسازی پیرامون حریم‌های مطهر حضرت امام رضا (ع)، حضرت معصومه (س)، حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) و حضرت احمدبن موسی (ع) اختصاص می‌یابد.	بند «د» - تبصره (۵)
شهرداری‌ها، اوراق، دانش‌آموزان استثنایی	تأمین سرویس ایاب و ذهاب دانش‌آموزان استثنایی به بند «د»، بابت انتشار اوراق مذکور اضافه شد.	

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
تسویه و تهاتر بدهی‌های دستگاه‌های اجرایی	بعد از عبارت تسویه و تهاتر بدهی‌های»، ناشی از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای» اضافه گردیده است.	بند (ط) - تبصره (۵)
تهاتر بدهی دولت و نظامیان با طلبکاران	دولت مجاز است ۴ هزار میلیارد تومان (در سقف مجوز این بند)، بابت تسویه بدهی دولت به دستگاه‌های نظامی و مطالبات طلبکاران از دستگاه‌های نظامی به صورت جمعی - خرجی تهاتر نماید.	
انتشار اوراق	عدد مربوط به انتشار اوراق برای طرح‌های آب از ۳۰ همت به ۴۵ همت افزایش یافت. این افزایش ذیل سقف بند (ب) است و مجموع اوراق یعنی ۱۸۵ همت افزایش نمی‌یابد.	
اوراق مالی اسلامی، طرح‌های نیمه‌تمام مهار و تأمین آب کشور	عبارت «(سردسیری)» پس از عبارت گرمسیری، به اولویت‌های اجازه انتشار اوراق تا ۳۰ همت جهت احداث و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام مهار و تأمین آب کشور اضافه شد.	
اوراق، خوابگاه‌های متاهلین	۵ هزار میلیارد تومان از سقف اوراق مالی اسلامی بند «ب» برای ساخت و تجهیز و تعمیر خوابگاه‌های متاهلین اختصاص می‌یابد.	
اوراق مالی اسلامی، طرح‌های تأمین آب سیستان و بلوچستان، سواحل مکران و طرح‌های زودبازده	عبارت «طرح‌های تأمین آب سیستان و بلوچستان و سواحل مکران و طرح‌های زودبازده مهار آب‌ها در اختیار شرکت‌های وابسته و وزارت نیرو» به اولویت‌های اجازه انتشار اوراق تا ۳۰ همت اضافه شد.	بند (ی) - تبصره (۵)
اوراق مالی اسلامی، آب و کشاورزی	مبلغ ۱۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته در بند «ی» تبصره (۵) صرف موارد زیر می‌شود؛ - زیرساخت‌های شهرک‌های کشاورزی - احداث استخرهای ذخیر آب و انتقال آب - الگوی کشت - کشاورزی قراردادی - احداث جاده بین مزارع	
بروزرسانی بدهی‌های دولت، روش محاسبه	حذف عبارت «روش محاسبه به صورت ساده» در به‌روزرسانی بدهی‌های دولت	بند (ل) - تبصره (۵)
اوراق، قرارگاه خاتم	به قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) اجازه داده می‌شود تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های خود اوراق مالی اسلامی منتشر نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است تا سقف پنجاه درصد (۵۰) مطالبات قطعی شده قرارگاه از دولت نسبت به تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق اقدام نماید. در صورت تأخیر در بازپرداخت اصل سود هرکدام از اقساط اوراق منتشره وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی مجاز به برداشت از هر یک از حساب‌های قرارگاه و شرکت‌های تابعه است. بند الحاقی ۲ - دولت مجاز است مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی منتشر جهت تأمین ماشین‌آلات آبرسانی و راه‌سازی و طرح‌های آب‌عشایری منتشر نماید.	بند الحاقی تبصره (۵)
اوراق اسلامی، مدارس، مدارس خیرساز، کانکسی و عشایری	دولت مکلف است که مبلغ ۱۵ همت در سقف بند «ب» تبصره (۵) اوراق اسلامی منتشر نماید که سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور یا اولویت تکمیل مدارس خیرساز و مدارس کانکسی و عشایری مصرف نماید.	بند الحاقی تبصره (۵) - از منابع بند (ب)
افزافه برداشت، خط اعتباری	ممنوعیت اعطای اعتبار جدید به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی بدون دریافت وثیقه در قالب خط اعتباری یا اضافه برداشت، توسط بانک مرکزی و در دسترس عموم قرار دادن ماهانه میزان مانده خط اعتباری	بند الحاقی تبصره (۵)
اوراق بهادار، بازار اولیه و ثانویه، بانک مرکزی	بانک مرکزی صرفاً مجاز به خرید اوراق بهادار منتشره از سوی خزانه در بازار ثانویه است و خرید اوراق بهادار منتشره از سوی دولت یا شرکت‌های دولتی در بازار اولیه توسط بانک مذکور ممنوع است.	بند الحاقی تبصره (۵)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
طرح‌های آب، نرخ آب‌بها	عبارت «آبرسانی سیار» به محل خرج وجوه دریافتی حاصل از افزایش نرخ آب‌بها برای مشترکان اضافه شد.	بند «الف» - تبصره «۶»
ارزش افزوده مالیات	اضافه شدن «وزارت ورزش و جوانان و آموزش و پرورش» اضافه شدن این عبارت صرفاً تأکیدی دارد. سهم ارزش افزوده تغییری نکرده است. صرفاً این عبارت اضافه شده تا تأکید شود علاوه بر شهرداری‌ها این دستگاه‌ها نیز در ارزش افزوده سهم دارند.	بند «ب» - تبصره «۶»
انرژی	اضافه شدن «و خوابگاه‌های متأهلی»	بند «ک» - تبصره «۶»
واردات و حقوق ورودی و عوارض گمرکی	اضافه شدن «دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور»	بند «م» - تبصره «۶»
جهش تولید، عوارض صادراتی، حقوق گمرکی، مالیات بر درآمد	به منظور اجرای جهش تولید، لیست آیین‌نامه اجرای بند «س» تبصره «۶» قانون بودجه ۱۴۰۱ مشمول مالیات بر درآمد شده، همچنین تعیین ۵ درصد ارزش صادراتی به عنوان عوارض صادراتی و حقوق گمرکی ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی به مأخذ یک درصد اقدام خواهد شد. و جهت اجرای قانون جهش دانش‌بنیان در اختیار دبیرخانه موضوع ماده (۸) آن قانون قرار می‌گیرد. برای شرکت‌های تولیدی که مشمول مالیات این بند می‌شوند در صورت سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تحقیق و توسعه و تکمیل زنجیره ارزش و پس از تأیید دبیرخانه مربوط معادل هزینه‌های انجام شده به عنوان اعتبار مالیاتی لحاظ می‌گردد.	بند «ن» - تبصره «۶»
کاهش مالیات واحدهای تولیدی	در راستای حمایت از تولید، ادبیات بند به جای به دولت اجازه داده می‌شود به کاهش می‌یابد تغییر یافته است. اضافه شدن سال پروانه بهره‌برداری (سال ۱۴۰۰)	بند «ت» - تبصره «۶»
معافیت‌های مالیاتی	اصل بند به تصویب رسد - دوسوم	
مالیات سالانه خودرو	عدد مربوط قیمت روز خودرو که نسبت به مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات سالانه خودرو به نرخ یک درصد می‌گردند از ۱۵ میلیارد ریال به ۳۰ میلیارد ریال افزایش یافت،	بند «خ» - تبصره «۶»
مالیات، مالیات واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای گران‌قیمت	اضافه شدن «زمین‌های فاقد اعیان دارای کاربری مسکونی، اداری و تجاری در محدوده شهرهای بالای یکصد هزار نفر جمعیت» اضافه شدن «در محاسبه مالیات موضوع این بند، هر واحد مسکونی و باغ ویلا و زمین فاقد اعیانی دارای کاربری مسکونی، اداری و تجاری در محدوده شهرهای بالای یکصد هزار نفر جمعیت یک مستغل، محسوب و جداگانه مشمول مالیات می‌باشد.»	بند «ذ» - تبصره «۶»
سهم ورزش از ارزش افزوده	سهم ۰/۲۷ واحدی ورزش از مالیات ارزش افزوده به نسبت وصولی مالیات ارزش افزوده ۱۰۰ درصد تخصیص یافته تلقی شده و عدم پرداخت آن به منزله تصرف در اموال عمومی است.	بند «ظ» - تبصره «۶»
عوارض خروج از کشور	عوارض خروج از کشور بیست درصد (۲۰) نسبت به سال ۱۴۰۱ افزایش می‌یابد	بند الحاقی تبصره «۶»
جرائم وصولی	درآمد حاصل از کلیه جرائم وصولی مرتبط با موضوع ماده (۹۹) قانون شهرداری‌ها مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۴۰۱۱۹ جدول شماره (۵) این قانون واریز می‌شود.	بند الحاقی تبصره «۶»
معافیت مالیاتی و قانون جوانی جمعیت	در راستای تحقق ماده (۱۸) قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده میزان معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب (۱۳۹۴/۴/۳۱) علاوه بر اعمال معافیت مذکور به ازای فرزند سوم و بیشتر که از آبان‌ماه سال ۱۴۰۰ به بعد متولد شده‌اند، به ازای هر فرزند مشمول پانزده درصد (۱۵) افزایش در تخفیف مالیاتی می‌شوند.	بند الحاقی تبصره «۶»
معافیت حقوق ورودی	وزارت راه و شهرسازی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای مجاز است در راستای نگهداری راه‌های کشور و تجهیزات توسعه راهدارخانه‌ها جهت مقابله و پیشگیری نسبت به واردات ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز راهداری با عمر کمتر از پنج سال ساخت با استفاده از معافیت حقوق ورود اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره «۶»

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
فروش اموال منقول و غیرمنقول	درآمد ناشی از فروش اموال منقول و غیرمنقول در اختیار سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به استثنای اموال در اختیار ولی فقیه مندرج در ردیف شماره ۲۱۰۲۰۰ جدول شماره (۵) این قانون به مبلغ چهار هزار و چهارصد میلیارد (۴,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال افزایش می‌یابد.	بند الحاقی تبصره (۶)
معافیت مالیاتی و عوارض، مناطق محروم	کلیه طرح (پروژه‌های) زود بازده و عام‌المنفعه که توسط نیروهای داوطلب بسیجی و بسیج سازندگی و گروه‌های جهادی در مناطق محروم و کم‌برخوردار روستایی و شهری و استان‌ها اجراء می‌شود از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض معاف است.	بند الحاقی تبصره (۶)
مناطق آزاد، فقرزدایی، عوارض ورود کالا	سازمان مناطق آزاد مکلف است در راستای ایجاد اشتغال محرومین و نیازمندان بومی و به‌منظور زدودن فقر یک درصد (۱٪) منابع حاصله از وصول عوارض ورود کالا و خدمات سازمان‌های مناطق آزاد را براساس بند «الف» ماده (۸۳) قانون جمهوری اسلامی ایران به‌صورت سه‌ماهه از طریق ردیف شماره ۱۶۰۱۷۴ به خزانه واریز نماید خزانهداری مکلف است این مبلغ را به نسبت شصت درصد (۶۰) و چهل درصد (۴۰) به ترتیب به ردیف اعتباری کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور واریز نماید.	بند الحاقی تبصره (۶)
پروانه ساختمانی	شهرداری‌های شهرهای بالای سیصد هزار نفر جمعیت موظفند بابت صدور هر فقره پروانه ساختمانی اعم از مسکونی صنعتی و تجاری دو درصد (۲٪) علاوه بر عوارض شهرداری مربوطه از متقاضیان پروانه وصول و به حساب درآمد عمومی نزد خزانهداری کل واریز نماید.	بند الحاقی تبصره (۶)
معافیت‌ها، بسیج مستضعفین و..	کلیه رده‌های بسیج مستضعفین پایگاه‌ها و حوزه‌های بسیج پاسگاه‌ها، کلانتری‌ها و موزه‌های دفاع مقدس از پرداخت حق انشعاب برق گاز آب و فاضلاب معاف هستند. کلیه رده‌های بسیج مستضعفین (پایگاه‌ها، حوزه‌ها نواحی و ... بسیج) از پرداخت انشعاب برق، گاز، آب، تلفن، فاضلاب عوارض شهرداری و شمارشگرها و کلیه خدمات دولتی و عوارض معاف هستند.	بند الحاقی تبصره (۶)
معافیت‌ها، افراد تحت پوشش سازمان‌ها و نهادهای حمایتی و..	در اجرای جزء (۲) بند «ج» ماده (۸۰) قانون برنامه پنجساله ششم افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و خیرین مسکن‌ساز برای هر یک از افراد تحت پوشش سازمان‌ها و نهادهای حمایتی از پرداخت هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، عوارض دهیاری و شهرداری و هزینه‌های انشعاب آب، برق، فاضلاب و گاز واحدهای مسکونی اختصاص یافته به آنان بر اساس الگوی مصرف فقط برای یکبار معافند.	بند الحاقی تبصره (۶)
هزینه دادرسی	هزینه دادرسی شوراها حل اختلاف در دعای مالی معادل هشتاد درصد (۸۰٪) هزینه دادرسی در محاکم دادگستری تعیین می‌شود.	بند الحاقی تبصره (۶)
حقوق ورودی خودرو	درآمد پیش بینی شده برای ردیف ۱۱۰۴۰۲ (حقوق ورودی خودرو) مبلغ سی میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال افزایش می‌یابد.	بند الحاقی تبصره (۶)
بورس خودرو	شرکت‌های خودروسازی داخلی موظفند بر اساس برنامه تولیدی که وفق بند «۵» ماده (۵۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی به تصویب شورای رقابت می‌رسد، از ابتدای سال ۱۴۰۲ خودروهای تولیدی خود را از طریق بورس کالا و براساس ضوابط مربوطه عرضه کنند شورای رقابت موظف است وفق بند «۵» ماده (۵۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی تا پایان فروردین‌ماه سال ۱۴۰۲ قیمت جدید خودروها را براساس آنالیز هزینه قیمت تمام شده و با در نظر گرفتن هزینه‌های تحقق و توسعه و هزینه‌های مالی مرتبط با فعالیت تولیدی مورد تأیید حسابرس محاسبه و در بازه‌های حداکثر سه ماهه مجدداً به روزرسانی نماید. شرکت کالا موظف است هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) مابه‌التفاوت قیمت کشف شده در بورس کالا و قیمت شورای رقابت را به حساب ... نزد خزانهداری کل کشور واریز نماید.	بند الحاقی تبصره (۶)
حقوق ورودی خودرو،	افزایش ۳ هزار میلیارد تومان به حقوق ورودی خودرو و با تخصیص ۱۰۰ درصدی برای تهیه و اجرای طرح‌های هادی و بهسازی روستاها	بند الحاقی تبصره (۶)
املاک تملیکی، زندان	مبلغ ۴۴۰ میلیارد ایجاد شده از محل مازاد بر رقم لایحه در واگذاری املاک تملیکی به نسبت تحقق برای غذا و خوراک زندان اختصاص یافت.	بند الحاقی تبصره (۶)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
عوارض شهرداری، پروانه ساختمانی، فرماندهی انتظامی	دو درصد علاوه بر عوارض شهرداری، بابت صدو پروانه ساختمانی در سقف ۴ هزار میلیارد تومان در اختیار فرماندهی انتظامی قرار می‌گیرد.	بند الحاقی تبصره (۶)
تهاتر	تغییر «مطالبات قبل از سال ۱۳۹۷» به «مطالبات حسابرسی شده قبل از سال ۱۳۹۷» تغییر «سقف مندرج در ردیف ذی‌ربط جدول شماره ۸» به «تا سقف ۲۰ هزار میلیارد ریال»	بند (الف) - تبصره (۷)
هوشمندسازی	حذف عبارت «منتخب» از مفاد بند که تمام دستگاه‌های ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۲۹) قانون ۵ ساله ششم توسعه را مکلف می‌نمود حداقل ۲۰ درصد خدمات «منتخب» خود را به صورت هوشمند ارائه دهند.	بند (ج) - تبصره (۷)
حقوق دولتی معادن	تغییر عبارت «دولت» به «دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط» در راستای واریز سهم ۱۵ درصدی حقوق دولتی معادن به خزانه معین استان	بند (ه) - تبصره (۷)
امنیت شبکه	تغییر «۱ تا ۲ درصد» اعتبارات امنیت شبکه و زیرساخت‌ها و ... به «حداقل ۱ درصد و حداکثر دو درصد»	بند (ز) - تبصره (۷)
حقوق ورودی	تغییر عبارت «برابر» ۱۵ درصد به «حداقل» ۱۵ درصد در تعیین حقوق ورودی رویه واردات گوشی‌های تلفن همراه خارجی بالای ۶۰۰ دلار	بند (ط) - تبصره (۷)
معادن	الحاق تبصره به بند؛ در جلسات شورای عالی معادن استان‌ها حسب مورد موضوعات دستور، فرماندار ذی‌ربط دعوت می‌شود.	بند (ن) - تبصره (۷)
حق انتفاع، ایמידرو	کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی دارای قرارداد استخراج سنگ آهن از معدنی که پروانه بهره برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و یا شرکت‌های تابعه است، موظفند بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره برداری به ماخذ حداقل پنج درصد (۵٪) میانگین وزنی قیمت فروش داخلی و صادراتی شمش فولاد خوزستان به ازای هر تن کلوخه تولیدی از معدن مربوطه را به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) پرداخت نمایند. در خصوص آن دسته از اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) که حق انتفاع دارنده پروانه بهره برداری (ایمیدرو) در قرارداد، از طریق سازو کار مزایده تعیین شده است، حکم این بند مجری نمی‌باشد. فرمول نحوه تعیین میانگین وزنی قیمت فروش داخلی و صادراتی شمش فولاد خوزستان بر اساس دستورالعملی که ظرف یکماه از ابلاغ این قانون توسط وزارت صنعت معدن و تجارت سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و ابلاغ می‌شود، مشخص می‌گردد.	بند الحاقی تبصره (۷)
سامانه فاکتورینگ	بانک مرکزی، سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلفند در چهارچوب ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، کلیه مقدمات لازم اعم از راه‌اندازی سامانه فاکتورینگ، ابلاغ قرارداد همسان و واگذاری، تهیه دستورالعمل‌های لازم و همچنین فراهم شدن سازوکار انتقال تضامین طلب به نهادهای مالی فاکتورینگ (موضوع تبصره (۲)) ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی) در شورای پول و اعتبار را به منظور اجرایی شدن تأمین مالی فاکتورینگ تا سقف ششصد هزار میلیارد (۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه تحت مدیریت سامانه فاکتورینگ سازمان برنامه و بودجه کشور موضوع تبصره (۱۱) ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی نحوه واگذاری مطالبات قراردادی و همچنین طرح‌های مصوب شورای اقتصاد برای ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور و تا سقف هشتصد هزار میلیارد (۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای نهادهای عمومی، منابع داخلی شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و سایر مشمولان تبصره (۴) ماده (۳) آیین‌نامه نحوه واگذاری مطالبات قراردادی تحت مدیریت سامانه فاکتورینگ وزارت امور اقتصادی و دارایی فراهم نمایند. بانک مرکزی، سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظفند گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.	بند الحاقی تبصره (۷)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
واردات خودرو	به منظور توسعه حمل و نقل عمومی، تنظیم بازار، کاهش مصرف سوخت، آلودگی هوا و سوانح جاده‌ای به وزارت صمت اجازه داده می‌شود با تأیید و تشخیص سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای (کاربری بین شهری) و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری کشور (کاربری شهری)، نسبت به ثبت سفارش واردات انواع کشنده کامیون، اتوبوس، مینی‌بوس، ون و سواری مورد نیاز را وفق قوانین و مقررات موجود با عمر کمتر از پنج سال اقدام نماید. آیین‌نامه نحوه اجرای این بند توسط وزارتخانه‌های صمت، راه و شهرسازی، کشور، امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور با تأکید بر لزوم تأمین قطعات، خدمات پس از فروش و معاینه فنی تهیه می‌شود و حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	بند الحاقی تبصره (۷)
گمرک، تجهیز گمرک	گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است نسبت به تجهیز گمرکات استان‌های مرزی (با اولویت استان سیستان و بلوچستان) به دستگاه ایکس-ری اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره (۷)
مزایده عمومی	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است نسبت به مستندسازی و واگذاری مجوزهای بهره‌برداری از معادن از طریق مزایده عمومی و با احراز صلاحیت فنی و مالی متقاضیان اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره (۷)
ایدرو و ایمیدرو، سود ویژه سهام دولت، طرح‌های زیربنایی و زیرساختی	اجازه به ایدرو و ایمیدرو که مازاد بر اعتبار مصوب سود ویژه سهام دولت (۵۰ درصد سود ابرازی) در حساب دولتی متمرکز نماید تا صرف سرمایه‌گذاری در طرح‌های زیربنایی و زیرساختی و اکتشافی و ایمنی در بخش معدن و صنایع معدنی و احیا و توسعه معادن کوچک مقیاس و اجرای طرح‌های نیمه‌تمام در مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم نماید.	بند الحاقی تبصره (۷)
استخراج معادن	وزارت صمت مکلف است با استفاده از ابزارهای نظارتی اعم از نقشه‌برداری، استفاده از پهباد تصاویر ماهواره‌ای، باسکول (قبن)‌های هوشمند، سامانه‌های الکترونیکی نظارت دقیق بر میزان استخراج معادن کشور را فراهم و از معادن باز دیده‌های دوره‌ای به عمل آورد.	بند الحاقی تبصره (۷)
سهام کمک بلاعوض دولت	تغییر عبارت «مجاز است» به «مکلف است» اضافه کردن اعتبار طرح ذیل برنامه ۱۳۰۷۰۰۲۰۰ به عنوان سهم کمک بلاعوض دولت	بند (الف) - تبصره (۸)
نهاده‌های کشاورزی (کود و بذر)	این بند حذف شد. مبتنی بر این بند نهاده‌های کشاورزی (کود و بذر) صرفاً به نرخ‌های مبتنی بر قیمت تمام شده و تک‌نرخی و یا در بورسی‌ها به نرخ‌های کشف شده عرضه می‌گردد، حمایت از تولید محصولات اساسی کشاورزی مشروط به رعایت الگوی کشت و بهبود بهره‌وری و کاهش مصرف آب شده بود.	بند (ج) - تبصره (۸)
عوارض آلایندگی، سازمان حفاظت از محیط زیست	این بند حذف شد. مبتنی بر این بند بنا بود ۲۰ درصد از منابع حاصل از عوارض آلایندگی به سازمان حفاظت از محیط زیست اختصاص یابد.	بند (ه) - تبصره (۸)
وزارت نیرو، آب، صنایع و معادن	منابع حاصله این بند صرف احداث و تکمیل طرح‌های اولویت‌دار تأمین تأمین و انتقال آب شده که به اولویت‌های آن «مناطق دارای تنش آبی» اضافه شده است.	بند (ع) - تبصره (۸)
وزارت نیرو، آب	عبارت «آبرسانی به استان سیستان و بلوچستان» به مصارف این بخش در سقف منابع تبصره اضافه شد.	
هزینه‌دادرسی، سازمان محیط زیست	تغییر معاف بودن سازمان محیط زیست از پرداخت هزینه دادرسی به «تا ۳۰ درصد هزینه دادرسی پرداخت نماید»	بند (ف) - تبصره (۸)
صندوق توسعه	به دولت اجازه داده می‌شود مبلغ یک میلیارد و هشتصد میلیون (۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰) یورو از منابع ارزی صندوق توسعه را به صورت تسهیلات ارزی با تضمین دولت دریافت نماید. (مشروط به اذن مقام رهبری)	بند الحاقی تبصره (۸)
طرح‌های آب‌رسانی، هزینه قابل قبول مالیاتی، گروه‌های جهادی و خیرین	گروه‌های جهادی و خیرینی که در پروژه (طرح‌های آبرسانی روستایی با تأیید وزارت نیرو مشغول به فعالیت هستند هزینه‌های آنها در پروژه طرح‌های مذکور مشمول هزینه‌های قابل قبول مالیاتی بوده و از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف هستند.	بند الحاقی تبصره (۸)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
تنش آبی، آبرسانی	تکلیف به سازمان برنامه و بودجه مبنی بر شناسایی روستاهای بالای ۲۰ خانوار دارای تنش کمی و کیفی تأمین آب و یا فاقد تأسیسات آبرسانی و اضافه نمودن به طرح آبرسانی به روستاها و تکمیل مجتمع‌های اولویت‌دار (اختصاص ۲۰ درصد اعتبارات این طرح به این روستاها).	بند الحاقی تبصره (۸)
تأمین آب شرب از دریا	در راستای اجرای بند «خ» الحاقی به ماده (۲) قانون توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کل کشور موضوع ماده واحده قانون انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان، وزارت نیرو با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است ظرف مدت سه ماه از ابلاغ این قانون نسبت به شناسایی نقاط دارای اولویت برای تأمین آب شرب از دریا را شناسایی نماید.	بند الحاقی تبصره (۸)
شرکت‌های آب منطقه‌ای، بستر رودخانه، اجاره	اجازه به شرکت‌های آب منطقه‌ای برای اجاره بستر رودخانه‌های در قالب قراردادهای یکساله	بند الحاقی تبصره (۸)
	صادرات محصولات باغی از الزام به پیمان سپاری ارزی معاف می‌باشد.	بند الحاقی تبصره (۸)
برداشت هزینه آب و برق مصرفی از اعتبارات در صورت عدم پرداخت	سازمان برنامه و خزانه‌داری مکلفند در صورت عدم پرداخت صورت‌حساب آب و برق مصرفی دستگاه‌های موضوع ماده (۱) قانون مناقصات نسبت به برداشت هزینه آب و برق مصرفی اعلام‌شده توسط وزارت نیرو از اعتبارات یا حساب تمرکز وجوه مربوط به بدهکار اقدام نمایند.	بند الحاقی تبصره (۸)
صندوق رفاه، خوابگاه‌های متاهلین	تکلیف صندوق رفاه به پیش‌بینی اعتبار لازم به منظور پرداخت یارانه، سود و کارمزد تسهیلات (اولویت ساخت، خرید (این بخش اضافه شده است، و تکمیل خوابگاه‌های متاهلین) - حداقل ۱۰ درصد درآمد اختصاصی و ۱۰ درصد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بودجه سنواتی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (به استثنای موارد دارای مصرف شرعی مشخص)	بند (الف) - تبصره (۹)
صندوق رفاه دانشجویی	افزایش عدد سقف از دو هزار میلیارد ریال به سه هزار (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) میلیارد ریال مربوط به وجوه اداره شده پرداختی از محل وام‌های شهریه دانشجویی از سال ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۱ (جهت کمک به افزایش منابع مالی صندوق‌های رفاه دانشجویی)	
صندوق رفاه دانشجویان	افزایش شدن «تأمین مواد غذایی دانشجویان متناسب با سرانه دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت علوم توسط صندوق رفاه دانشجویی به دانشگاه آزاد اسلامی» به مصارف تا سقف ۳۰۰ میلیارد تومان، همچنین حذف «ایثارگران و فرزندان» از این بند «و» اختصاص وجوهی از محل منابع در قالب وام دانشجویی به دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی «براساس سرانه دانشجویی» بلامانع شد. <u>همچنین اضافه شد:</u> افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور در اولویت پرداخت وام مذکور می‌باشند و اقساط وام‌های پرداختی به این افراد پس از فراغت از تحصیل و اشتغال به کار افراد پرداخت می‌شود.	بند (ب) - تبصره (۹)
شرکت‌های دولتی، دستگاه‌های اجرایی، بودجه‌هزینه‌ای، فعالیت‌های فرهنگی	به‌جای دستگاه‌های اجرایی عبارت «شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت» مشمول و مندرج در قانون و پیوست‌های آن آمده است. تغییر مجاز به «مکلف» و اختصاص یک درصد (در ابتدا دو درصد بوده) از بودجه هزینه‌ای خود برای هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی عبارت «و توسعه و آموزش سواد رسانه‌ای» به این بند اضافه شد.	بند (ه) - تبصره (۹)
یک درصد اعتبارات هزینه‌ای	اضافه شدن «اردهای زیارتی و راهیان و راهیان تور و پیشرفت و کنگره‌ها و یادواره‌های شهدا» به محل خرج یک درصد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی ماده (۲۹)	بند (و) - تبصره (۹)
تعرفه برق	اضافه شدن بخش زیر به بند «ز» تبصره (۹): تعرفه برق موارد موضوع این بند در مناطقی که فاقد گاز می‌باشند برابر تعرفه مصارف عمومی اشاره شده در قانون مانع‌زدایی صنعت برق در نظر گرفته می‌شود.	بند «ز» - تبصره (۹)
تعرفه و عوارض صادراتی، پیمان سپاری ارزی	به استثنای فرش حذف شد. اخذ هرگونه تعرفه و عوارض صادراتی و الزام به پیمان سپاری ارزی و تعداد بازگشت ارز حاصل از صادرات ممنوع است.	بند «ل» - تبصره (۹)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
صدا و سیما، قوانین صوت و تصویر	تکلیف به سازمان صدا و سیما مبنی بر ارائه به مجلس (آیین‌نامه تخلفات سکویهای انتشار صوت و تصویر فراگیر) (حداکثر یک ماه پس تصویب قانون بودجه ۱۴۰۲) و پیش نویسی لایحه (تشکیل سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر) (حداکثر سه ماه)	بند الحاقی تبصره (۹)
کسری اعتبارات دیه محکومان معسر	تغییر عدد حداکثر تا (۵۰۰ میلیارد تومان) به حداکثر (۱۰۰۰ میلیارد تومان) به منظور تأمین کسری اعتبارات دیه محکومان معسر جریمه‌های غیر عمد ناشی از تصادف	بند (ب) - تبصره (۱۰)
زندانیان، ستاد دیه	جزء (۴) - به منظور کمک به آزادی زندانیان جرائم غیر عمد و کاهش آسیب‌های اجتماعی مترتب بر خانواده آنها مبلغ ۳۰۰ میلیارد تومان از مازاد بر ۵۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده در این جز به ستاد دیه کشور اختصاص می‌یابد.	بند (ب) - تبصره (۱۰) بند الحاقی
حق‌الثبت اسناد	حق‌الثبت اسناد ثبت شده توسط سکوها در سامانه ثبت الکترونیک اسناد، ده درصد (۱۰٪) بیشتر از حق‌الثبت اسناد ثبت شده نزد دفاتر اسناد رسمی است و این ماده تفاوت مطالبات به عنوان درآمد، به منظور ارتقای عملکرد سامانه‌ها و بهبود فرآیندهای ثبتی در اختیار سازمان ثبت اسناد و املاک کشور قرار می‌گیرد.	بند الحاقی تبصره (۱۰)
وجوه ارزی حاصل از دعاوی و مطالبات خارجی، دیون ارزی داخلی و خارجی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	وجوه ارزی حاصل از دعاوی و مطالبات خارجی از سوی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، تا معادل سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال بابت دیون ارزی داخلی و خارجی آن وزارتخانه تسویه می‌شود. خزانه‌داری کل کشور با اعلام وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تأیید بانک مرکزی نسبت به درج عملکرد این بند در ردیف درآمدی ۱۶۰۱۶۵ جدول شماره (۵) و هزینه‌ای به صورت جمعی - خرجی این قانون اقدام می‌کند.	بند الحاقی تبصره (۱۰)
درآمد اختصاصی، شوراهای حل اختلاف	در راستای ماده (۲۳) قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶ در شوراهای حل اختلاف مندرج در ردیف ۱۴۰۱۰۱ به عنوان درآمد اختصاصی تلقی می‌شود.	بند الحاقی تبصره (۱۰)
شورای برنامه‌ریزی استان، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها مجازند تا ۵ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی‌هایی سرمایه استان موضوع جدول (ج-۱۰) این قانون را برای احداث، تکمیل، بازسازی و تجهیز رده‌های انتظامی با اولویت پاسگاه‌ها و کلانتری‌ها اختصاص دهند.	بند الحاقی تبصره (۱۰)
سازمان ثبت احوال، ثبت بر خط و بروزرسانی نشانی قانونی	تکلیف به سازمان ثبت احوال مبنی بر امکان ثبت برخط و به‌روزرسانی نشانی تمامی اشخاص حقیقی را با لحاظ کلیه الزامات امنیتی بر روی پایگاه مذکور و ارائه این نشانی‌های قانونی به تمامی دستگاه‌ها، شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی	بند الحاقی تبصره (۱۰)
مزایده	ممنوعیت فروش مال در محل موضوع مواد (۱۱۵) و (۱۱۶) قانون اجرای احکام مدنی به جز اموال فاسد شدنی ماده (۶۶) در صورت برگزاری مزایده و اخذ ۱۰ درصد قیمت مقرر برای شرکت در مزایده	بند الحاقی تبصره (۱۰)
قانون شوراهای حل اختلاف	مهلت اجرای آزمایشی قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی از تاریخ انقضای آن تا زمان لازم‌الاجرا شدن لایحه شورای حل اختلاف در سال ۱۴۰۲ تأمین می‌شود.	بند الحاقی تبصره (۱۰)
خودرو، استعلام برخط اطلاعات و سوابق وسیله نقلیه	مكلف نمودن (وزارت کشور، بیمه مرکزی و سایر دستگاه‌های دارای اطلاع راجع به وسیله نقلیه موتوری) علاوه بر دستگاه‌های ذکر شده برای قابلیت امکان استعلام برخط اطلاعات و سوابق وسیله نقلیه موتوری مشروط به رضایت طرفین	بند الحاقی تبصره (۱۰)
	ده درصد حق‌الثبت افزایش یافته توسط سکوها در سامانه ثبت الکترونیک اسناد به منظور ارتقای عملکرد سامانه‌ها و بهبود فرآیندهای ثبتی در اختیار سازمان ثبت اسناد و املاک قرار خواهد گرفت.	بند الحاقی تبصره (۱۰)
دیه، عبور غیر مجاز از مرز، سربازان وظیفه	تکلیف وزارت دادگستری مبنی بر پرداخت دیه مستحقان دریافت دیه شامل مقتولان و مجروحان ناشی از عبور غیر مجاز از مرز که توسط یگان‌های ارتش، سپاه و مرزبانی و گشت‌ها، گشت (تور)های امنیتی و بازرسی بسیج و فرماندهی انتظامی و سایر حوادث مورد اصابت گلوله قرار می‌گیرند و همچنین سربازان وظیفه‌ای که در محیط پادگان در اثر حوادث مختلف کشته یا مجروح می‌شوند.	بند الحاقی تبصره (۱۰)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
مسکن مهر، مالیات	جایگزینی عبارت «طرح (پروژه)» به جای «پروژه» افزودن «(شامل آماده‌سازی؛ محوطه‌سازی؛ زیربنایی و روبنایی)» بعد از پروژه‌های مسکن مهر	بند (الف) - تبصره (۱۱)
محرومیت‌زدایی و بهسازی،	افزافه نمودن «در چارچوب طرح آزمایشی و براساس استعدادهای اقتصادی و با رعایت معیارهای زیست محیطی و مراقبت از منابع آب و خاک کشاورزی و ایمنی در مقابل سوانح طبیعی و امکان استفاده از زیرساخت‌ها و شبکه شهری و سطح‌بندی شهرهای کشور و جلوگیری از افزایش و گسترش بی‌رویه شهرها» و ساماندهی سکونت‌های واقع در «محدوده» از محل عوارض ماده (۳۹) مالیات بر ارزش افزوده و برای محرومیت‌زدایی و بهسازی این مناطق	بند (ب) - تبصره (۱۱)
تهاتر	تغییر «عبارت بدهی قطعی شده» به عبارت «بدهی قطعی حسابرسی شده و به قیمت کارشناسی»	بند (و) - تبصره (۱۱)
	ساتا به بند واو اضافه شود، مبتنی بر این بند برای تسویه مطالبات با بدهی‌های قطعی شده یا بابت آورده سهم دولت به دستگاه‌های اجرایی برای مبادله یا تهاتر اراضی با این سازمان‌ها اجازه داده می‌شود	بند (و) - تبصره (۱۱)
مبادله یا تهاتر اراضی	افزافه نمودن «سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح» به بند، برای تسویه مطالبات و بدهی‌های قطعی حسابرسی شده دستگاه‌های اجرایی	بند (و) - تبصره (۱۱)
وزارت راه و شهرسازی، مناطق محروم، طرح‌های شهرسازی	تنفیذ بند «ج» تبصره (۱۱) بودجه ۱۴۰۱؛ (با حذف عبارت «ورزشگاه‌های ۱۵ هزار نفری») وزارت راه و شهرسازی مکلف است زمین مورد نیاز برای احداث پاسگاه، کلانتری، پایگاه و حوزه‌های مقاومت و سال‌های فرهنگی ورزشی بسیج در مناطق محروم را به صورت رایگان در اختیار مراکز متولی در طرح‌های مسکن مهر، مسکن ملی و طرح‌های بازآفرینی شهری در مناطق کم‌برخوردار قرار دهد. مطابق با طرح‌های شهرسازی وزارتخانه متبوع و سرانه مصوب و منوط به مالکیت دولت	بند الحاقی تبصره (۱۱)
وزارت راه و شهرسازی، واگذاری اراضی، سکونت‌گاه‌های غیررسمی	اجازه واگذاری اراضی در تملک وزارت راه و شهرسازی به مالکین اعیانی (با اولویت سکونتگاه‌های غیررسمی که قبل از ۱۳۹۴ به تصرف اشخاص درآمده و در حال بهره‌برداری است)	بند الحاقی تبصره (۱۱)
نوسازی، نیروی انتظامی	مجاز بودن وزارت دفاع برای نوسازی و ساخت منازل سازمانی نیروهای مسلح را با اولویت نیروی انتظامی از طریق اخذ تسهیلات بانکی و حمایت دولت در تأمین زمین و ایجاد تسهیلات بانکی مناسب و به‌کارگیری منابع داخلی و فروش املاک مازاد	بند الحاقی تبصره (۱۱)
زمین رایگان	تکلیف به وزارت شهرسازی که براساس سرانه مصوب، زمین مورد نیاز برای احداث پاسگاه، کلانتری، پایگاه و حوزه‌های مقاومت و سالن‌های فرهنگی ورزشی بسیج در طرح‌های مسکن مهر، مسکن ملی و طرح‌های بازآفرینی شهری در مناطق کم‌برخوردار را به صورت رایگان در اختیار دستگاه‌های ذی‌نفع قرار دهد.	بند الحاقی تبصره (۱۱)
استعلام محل سکونت اشخاص	براساس این بند؛ کلیه دستگاه‌های اجرایی و خدمات‌رسان مکلف‌اند محل سکونت اشخاص حقیقی را صرفاً از سامانه ملی املاک و اسکان کشور استعلام نمایند.	بند الحاقی تبصره (۱۱)
طرح اقدام ملی مسکن، اتاق تعاون	اجازه داده می‌شود ۲۵ درصد تولید و ساخت طرح اقدام ملی مسکن در اجرای قانون جهش تولید توسط اتاق تعاون ایران از طریق تعاونی‌های مسکن سراسر کشور صورت پذیرد.	بند الحاقی تبصره (۱۱)
وزارت راه، تهاتر اراضی	مجاز بودن وزارت راه به تهاتر اراضی خود با بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، شهرداری‌ها سازمان همیاری شهرداری؛ قرارگاه خاتم‌الانبیاء، ستاد اجرایی، بنیاد مستضعفان براساس قیمت کارشناسی و به‌صورت ترک تشریفات (برای اجرای پروژه‌های زیربنایی و روبنایی حمایتی تأمین مسکن)	بند الحاقی تبصره (۱۱)
املاک و مستغلات، ملکی دولتی،	به‌منظور شفاف‌سازی هزینه فرصت املاک و مستغلات دولتی و مدیریت اموال دولت، دولت مکلف است برای املاک و مستغلات ملکی دولتی در اختیار هر دستگاه اجرایی بر اساس اطلاعات ثبت شده املاک در سامانه سادا معادل اجاره‌بها محاسبه و به‌صورت اطلاعی منتشر نماید.	بند الحاقی تبصره (۱۱)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
اموال منقول و غیر منقول	اموال و دارایی‌های منقول و غیرمنقول که از طرف دستگاه‌های اجرایی طرح یا پروژه وزارتخانه یا مؤسسه دولتی یا شرکت دولتی و یا مؤسسه و نهاد عمومی غیر دولتی و شهرداری‌ها برای تأمین منابع مالی اجرای پروژه‌ها با قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) به صورت پرداخت غیرنقدی انجام می‌پذیرد، دستگاه‌های مذکور مجازند اسناد مالکیت را به نام واحد اجرایی ماده (۲۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت منتقل نمایند تا طبق ضوابط و به استناد مجوز فرمانده معظم کل قوا در بند ۱۱/۳ دستورالعمل مشارکت سپاه در برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور با تأیید بالاترین مقام واحد اجرایی ماده (۲۲) قانون یاد شده به طلبکاران پروژه واگذار و یا به فروش برسد. وجوه حاصل از فروش، به حساب ماده (۲۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت واحد اجرایی مربوط واریز خواهد شد.	بند الحاقی تبصره (۱۱)
واگذاری ساختمان‌های مازاد	دولت مجاز است نسبت به واگذاری ساختمان‌های مازاد سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی در استان‌ها و شهرستان‌ها به سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی فاقد ساختمان در همان استان و شهرستان اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره (۱۱)
سیاست‌های حمایتی	جزء (۳) بند (ب) حذف شد. مبنی بر اجازه به بنیاد شهید و امور ایثارگران و ستاد دکل نیروهای مسلح برقراری کمک معیشت دهک‌های ۱ تا ۷ از قطع کمک معیشت ۸ تا ۱۰	بند (ب) - تبصره (۱۲)
کارانه هیئت علمی و پزشکان بالینی	... کارانه اعم از مستمر یا غیرمستمر (به استثنای کارانه اعضای هیئت علمی بالینی تمام‌وقت جغرافیایی و پزشکان متخصص بالینی تمام‌وقت جغرافیایی) ... طبق این حکم کارانه مستمر یا غیرمستمر اقشار مذکور از نرخ پلکان مالیات معاف می‌شود و براساس نرخ دائمی اعضای هیئت علمی (۱۰ درصد) محاسبه می‌شود.	بند (و) - تبصره (۱۲)
عدم نیاز به تصویب در شورای حقوق و دستمزد برای برخی دستگاه‌ها	مستثنی‌شدن سازمان انرژی اتمی، نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات از دستگاه‌های موضوع بند (ح) تبصره (۱۲)	بند (ح) - تبصره (۱۲)
پاداش پایان خدمت بازنشستگان، واگذاری اموال منقول و غیر منقول	حذف بند (ل) تبصره (۱۲)	بند (ل) - تبصره (۱۲)
واگذاری اموال منقول و غیرمنقول	حذف شد. اجازه به دستگاه‌های اجرایی به پرداخت پاداش از طریق واگذاری اموال منقول و غیرمنقول	بند (ل) - تبصره (۱۲)
عدالت در اعطای مزایای جانبی	در اجرای ماده (۴۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ دولت مکلف است نسبت به اعطای مزایای جانبی به گونه‌ای عمل کند که به صورت عادلانه شامل کارکنان دستگاه‌های اجرایی شود.	بند الحاقی تبصره (۱۲)
حق محرومیت از مطب پزشکان سازمان پزشکی قانونی	یک جزء به بند (الف) تبصره (۱۲) الحاق می‌شود: سازمان پزشکی قانونی مجاز است نسبت به پرداخت حق محرومیت از مطب به پزشکان شاغل در سازمان مطابق آیین‌نامه اداری استخدامی وزارت بهداشت اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره (۱۲)
نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و سوخت صنایع	حذف عبارت مربوط به افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و سوخت صنایع و اضافه‌شدن عبارت زیر: دولت مجاز است جهت حمایت از منابع نسبت به تعدیل نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و سوخت صنایع مشروط به عدم کاهش منابع در صدر جزء اقدام نماید.	بند (الف) - تبصره (۱۴)
مستمری خانواده‌های پشت نوبتی کمیته امداد	اضافه‌شدن مبلغ ۸ هزار میلیارد ریال بابت مستمری خانوارهای پشت نوبتی کمیته امداد امام خمینی (ره)	

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
سامانه پایش هوشمند تردد ناوگان	افزافه نمودن «حمل بار» به عبارت اجرای حداقل ۵۰ درصد سامانه پایش هوشمند تردد ناوگان برای ناوگان دیزلی «حمل بار» برون شهری، همچنین اضافه نمودن عبارت «۱۰۰ درصد برای ناوگان اتوبوس برون شهری»	بند «ب» - تبصره «۱۱۴»
فراورده های نفتی و سی ان جی	الحاق به بند «ه» - پرداخت هر گونه مبلغی تحت عنوان شرکت های زنجیره ای تأمین (برند) یا هر عنوان دیگری که صرفاً واسطه بین شرکت پخش فراورده های نفتی و جایگاه های عرضه فراورده های نفتی و سی ان جی می باشند ممنوع می باشد.	بند «ه» - تبصره «۱۱۴»
نفتگاز به معادن	قیمت سوخت نفتگاز عرضه شده به معادن، صنایع معدنی و صنایع بالادستی نفت و گاز، معادل (۵۰٪) متوسط بهای نفت گاز صادراتی تعیین می گردد.	بند الحاقی تبصره «۱۱۴»
قیمت نفت گاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و صنایع بالادستی نفت و گاز	قیمت نفت گاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و صنایع بالادستی نفت و گاز، بابت سوخت معادل ۵۰ درصد متوسط بهای نفت گاز صادراتی تعیین می گردد.	بند الحاقی تبصره «۱۱۴»
مکانیزم واریزهای هدفمندی و نظارت عملیاتی	شرکت های دولتی تابعه وزارت نفت موظفند تمامی دریافت های ارزی و ریالی منابع پیش بینی شده در قانون هدفمندی یارانه ها و این قانون را به حساب های واحد ریالی و ارزی خزانه نزد بانک مرکزی واریز نمایند... ووجه مربوط به عوارض شهرداری ها و ... توسط بانک مرکزی با هماهنگی خزانه داری شناسایی و تسهیم و تفکیک و واریز می شود. وزارت اقتصاد و بانک مرکزی تمامی دریافتی حاصل از هدفمندی را با نظارت کامل بر شرکت های دولتی با مکانیزم شناسه واریز خزانه داری کل واریز نمایند. وزیر نفت و رئیس سازمان برنامه در اجرای نظارت عملیاتی این بند مسئولیت دارند.	بند الحاقی تبصره «۱۱۴»
تخصیص به صندوق امداد ولایت	مبلغ ۱۰ هزار میلیارد ریال از محل مازاد درآمد هدفمندی یارانه ها برای پرداخت تسهیلات خرد و قرض الحسنه به صندوق امداد ولایت اختصاص می یابد.	بند الحاقی تبصره «۱۱۴»
بازپرداخت تعهدات جزء ۱-۵ بند «الف» تبصره ۱۴	وزارت نفت مکلف است تا سقف ۱۵۰ هزار میلیارد ریال در نظر گرفته در جزء ۵-۱ بند «الف» نسبت به بازپرداخت طرح های بهینه سازی مصرف سوخت و قراردادهای خرید تضمینی برق تجدید پذیر از طریق صدور حواله فرآورده های صادراتی اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره «۱۱۴»
تخصیص اعتبارات ناشی از افزایش قیمت نفت گاز	اختصاص: ۱. به میزان ۵ درصد از طریق سازمان زمین شناسی بابت تجهیز و تهیه نقشه های پایه زمین شناسی ۲. به میزان ۲۵ درصد وزارت صمت برای نوسازی ناوگان حمل و نقل معدنی ۳. به میزان ۵ درصد جهت نوسازی سامانه هوشمند سوخت ۴. به میزان ۴۰ درصد جهت تکمیل پتروپالایشگاه ها	بند الحاقی تبصره «۱۱۴»
سوخت هسته ای	بعد از عبارت توزیع و فروش عبارت زیر می آید: (و با پرداخت حقوق دولتی مطابق با ماده (۱۴) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن)	بند «ب» - تبصره «۱۱۵»
مناطق معدنی، مسئولیت اجتماعی	الحاقی به بند «ب» - ۱۰ درصد درآمد بند «ب» به عنوان مسئولیت اجتماعی در مناطق معدنی هزینه می گردد.	
تعرفه نیروگاهی	تعیین تعرفه نیروگاهی براساس متوسط بازدهی نیروگاه های حرارتی سال «۱۴۰۱» به جای ۱۳۹۹ شد.	بند «د» - تبصره «۱۱۵»
الگوی مصرف	عبارت «تعداد اعضای خانوار» پیش از عبارت مساحت (متر مربع) زیر بنای ساختمان، در راستای تعیین الگوی مصرف اضافه می شود.	بند «ز» - تبصره «۱۱۵»

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
آب، تبادلات انرژی با کشورهای همجوار	تکلیف به وزارت نیرو نسبت به سیاستگذاری و نظارت بر توسعه تبادلات انرژی با کشورهای همجوار پیاده‌سازی تفاهم‌نامه‌های مبادله با همسایگان درخصوص آب‌های مشترک، برنامه‌ریزی و کاهش خسارت‌های ناشی از تداوم خشک‌سالی‌های متوالی، به کارگیری فناوری‌های نوین آب و برق و پیاده‌سازی حکمرانی آب و برق	بند الحاقی تبصره (۱۵))
استفاده‌کنندگان غیرمجاز انرژی	بر اساس ماده (۴) قانون مجازات استفاده‌کنندگان غیر مجاز برق، تلفن فاضلاب و گاز مصوب ۱۳۹۶/۳/۱۰ دستگاه‌های مسئول موضوع این قانون می‌توانند در سال ۱۴۰۲ نسبت به برقراری انشعاب‌های غیردائم خدمات عمومی موضوع این قانون مطابق با تعرفه مربوط در محدوده شهرها و روستاها، تا تعیین تکلیف قانونی از سوی مراجع ذیصلاح، اقدام نمایند.	بند الحاقی تبصره (۱۵))
تعرفه برق و گاز	موظف شدن شدن وزارت نفت و نیرو به اصلاح تعرفه برق و گاز، به گونه‌ای که - تعرفه مشترکین کم مصرف خانوارهای محروم تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور برابر صفر - مشترکین تا الگوی مصرف به صورت یارانه ای - مشترکین پر مصرف بالاتر از الگوی مصرف به صورت غیر یارانه ای و بر اساس الگوی افزایش پلکانی (آی بی تی) افزایش تعرفه حداقل به اندازه جبران بار مالی کم‌مصرف‌ها	بند الحاقی تبصره (۱۵))
برقراری انشعابات غیردائم استفاده‌کنندگان غیرمجاز خدمات عمومی	تنفیذ بند «ی» قانون بودجه ۱۴۰۱ - بر اساس ماده (۴) قانون استفاده‌کنندگان غیرمجاز آب، برق، تلفن، گاز و فاضلاب مصوب ۱۳۹۶ دستگاه‌های مسئول موضوع قانون می‌توانند نسبت برقراری انشعابات غیردائم خدمات عمومی موضوع این قانون با تعرفه مربوط شهری و روستایی، تا زمان تعیین تکلیف از سوی مراجع قانونی اقدام نمایند.	بند الحاقی تبصره (۱۵))
تسهیلات قرض‌الحسنه اجتماعی	مطالب زیر جایگزین متن فعلی تبصره (۱۶) می‌شود: بند «الف»): منابع و مصارف تسهیلات قرض‌الحسنه اجتماعی اختصاص ۲۰۰ هزار میلیارد تومان توسط بانک مرکزی از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه ۱. تسهیلات ازدواج: اختصاص ۱۸۰ میلیون تومان برای هریک از زوجین. در صورتی که زوج زیر ۲۵ سال یا زوجه زیر ۲۳ سال باشد وام مربوطه ۲۲۰ میلیون تومان است. ۲. تسهیلات فرزندآوری: برای فرزندان متولد ۱۴۰۰ به بعد برای فرزند اول ۳۰ میلیون تومان، فرزند دوم ۶۰ میلیون تومان، فرزند سوم ۹۰ میلیون تومان، فرزند چهارم ۱۲۰ میلیون تومان و فرزند پنجم به بعد ۱۵۰ میلیون تومان ۳. تسهیلات ودیعه یا خرید یا ساخت مسکن: ۲۰۰ میلیون تومان برای خانوارهای فاقد مسکن که از ابتدای سال ۱۳۹۹ صاحب فرزند سوم یا بیشتر می‌شوند. ۴. تأمین جهیزیه کالای ایرانی: مبلغ ۳۰ هزار میلیارد ریال از منابع این تبصره با معرفی ستاد اجرایی، بنیاد مستضعفان و کمیته امداد برای تأمین جهیزیه بند «ب»): احکام تنظیمی ۱. بانک مرکزی موظف است به صورت فصلی اطلاعات مربوطه را در تارنما منتشر کرده و برای کمیسیون‌ها اجتماعی فرهنگی و اقتصادی ارسال نماید. ۲. مسئولیت حسن اجرا بر عهده بانک مرکزی، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، کلیه مدیران و کارکنان ذی‌ربط بوده و هرگونه عدم اجرا و تأخیر و ... تخلف محسوب می‌شود. ۳. تسهیلات موضوع این تبصره از حکم موضوع ماده (۱۰) قانون خدمت وظیفه عمومی مستثنی است.	تبصره (۱۶))
انتشار اوراق و افزایش سهم دولت در بانک‌های دولتی	بانک‌های دولتی مکلف‌اند در سال ۱۴۰۲ معادل ۵۰۰ هزار میلیارد ریال اوراق مالی با سررسید ۵ ساله با ضمانت اصل و سود توسط دولت منتشر نمایند. منابع حاصل به‌عنوان افزایش سهام دولت نزد بانک‌های مربوطه حساب می‌شود.	بند الحاقی تبصره (۱۶))
بخشودگی جرایم و امهال وام‌های بخش کشاورزی	بانک‌های عامل مکلف‌اند نسبت به بخشودگی سود و کارمزد و دیرکرد تسهیلات پرداختی از ابتدای ۱۳۹۴ تا پایان ۱۴۰۲ کلیه بهره‌برداران بخش کشاورزی خسارت‌دیده از حوادث غیرمترقبه به‌ویژه خشکسالی اقدام نموده و اصل تسهیلات را تا سقف ۳۰ هزار میلیارد ریال امهال نمایند. بار مالی ناشی از اجرای این بند توسط سازمان برنامه تضمین خواهد شد.	بند الحاقی تبصره (۱۶))

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
تسهیلات تکلیفی مسکن	بانک‌ها مکلف‌اند مطابق سهم تعیین‌شده هر بانک تسهیلات مسکن را پرداخت نمایند. در صورت عدم پرداخت نسبت به اخذ مالیات به میزان ۲۰ درصد تعهد انجام نشده اقدام شده و به ردیف تعیین‌شده جهت تخصیص صندوق ملی مسکن واریز شود.	بند الحاقی تبصره (۱۶)
حمایت‌های یارانه‌ای، یارانه	افزافه نمودن (سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلفند نسبت به ثبت نام افراد جدید متقاضی یارانه طبق ضوابط و مقررات اقدام نمایند).	بند (د) - تبصره (۱۷)
ناباروری، مالیات بر دخانیات	افزافه نمودن (اولویت احداث و تجهیز مراکز ناباروردی و زایشگاه‌های دولتی) به اولویت‌های مصرف مالیات و حقوق ورودی دخانیات	بند (ه) - تبصره (۱۷)
بیمه سلامت	حذف شد. متن بند؛ سازوکار و ساختار قیمت گذاری دارو و ملزومات پزشکی در بسته بیمه پایه و تعرفه خدمات دارویی همانند سایر خدمات تشخیصی و درمانی بر اساس سازو کار تعیین شده در بند (الف) ماده (۹) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور تعیین خواهد شد.	بند (و) - تبصره (۱۷)
منابع استانی تبصره (۱۸)	عبارت زیر به جزء (۲) بند (ب) تبصره (۱۸) اضافه می‌شود: ۲۵ درصد از منابع بند (الف) به طرح تولید و اشتغال تعاونی‌ها پس از تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اختصاص می‌یابد.	بند (ب) - تبصره (۱۸)
تکمیل عملیات احیای اراضی خوزستان	به دولت اجازه داده می‌شود از محل واگذاری ۲۰ درصد سهام خود در شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی خوزستان برای تکمیل عملیات اجرایی طرح احیای اراضی کشاورزی خوزستان اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره (۱۸)
نظارت بر پیشبرد طرح‌های عمرانی	تکلیف به سازمان برنامه و بودجه به گزارش‌دهی اجرای طرح‌های عمرانی که هزینه آن از محل اعتبارات دولتی تأمین می‌شود. (حداکثر تا پایان تیر ۱۴۰۲)	بند الحاقی تبصره (۱۹)
تغییر عناوین و شماره طبقه‌بندی دستگاه‌های اجرایی	کلیه عناوین دستگاه‌های اصلی اجرایی و شماره طبقه‌بندی آنها مندرج در جدول لایحه بودجه ۱۴۰۲ موضوع اعتبارات دستگاه‌های اصلی تغییر یافته و منطبق با عناوین و شماره طبقه‌بندی سال ۱۴۰۱ درج و عنوان گردد و اعتبارات ردیف‌هایی که به صورت سرجمع به اعتبارات دستگاه‌های مربوط اضافه شده به ردیف‌های جداگانه مذکور اختصاص خواهد یافت و در صورتی که عناوین و ردیف‌های جدید جداگانه‌ای علاوه بر ردیف‌های مذکور در لایحه بودجه ۱۴۰۲ ایجاد شده باشد آن ردیف‌ها و عناوین با همان طبقه‌بندی و اعتبارات آن، بدون تغییر باقی خواهد ماند.	بند الحاقی تبصره (۱۹)
نظارت بر پرداخت ردیف‌های جداول بودجه	وزارت اقتصاد مکلف است از خردادماه ۱۴۰۲ کلیه پرداخت‌های صورت گرفته از محل بودجه عمومی و هدفمندی یارانه‌ها را به تفکیک ردیف‌های مصوب در جداول ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ و پیوست یک قانون بودجه را به صورت برخط و در موارد استثنا حداکثر ظرف ۷ روز کاری در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار داده تا در اختیار نمایندگان مجلس قرار گیرد. سازمان برنامه و بودجه مکلف است به گونه‌ای عمل نماید که در سال ۱۴۰۲ تفاوت درصد تخصیص هریک از ردیف‌های اصلی جدول شماره ۷ بودجه (به جز حقوق و مزایای کارکنان شاغل و بازنشسته) حداکثر ۲۰ درصد و ردیف‌های متفرقه (جدول ۹) حداکثر ۳۰ درصد باشد. ابلاغ تخصیص اعتبار موکول و منوط به صدور مصوبه کمیته تخصیص موضوع ماده ۳۰ قانون برنامه و بودجه است.	بند الحاقی تبصره (۱۹)
سامان‌دهی نیروی انسانی و انضباط مالی	اصلاح جزء (۱) بند (الف) تبصره (۲۰) به جزء (۱) بند (الف) تبصره (۲۰) قانون بودجه ۱۴۰۱ تغییر یافت	بند (الف) تبصره (۲۰)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
انضباطبخشی به مصارف سازمان تأمین اجتماعی	در راستای انضباطبخشی به منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی و مدیریت مصارف آنها کلیه صندوق‌های بازنشستگی مکلفند محاسبات بیمه‌ای و وضعیت پایداری مالی در افق ۵ ساله، بودجه مصوب و عملکرد مالی را به تفکیک سرفصل‌های مندرج در بودجه مصوب را تا خرداد ۱۴۰۲ منتشر نمایند. سازمان تأمین اجتماعی مکلف است از شهریورماه سال ۱۴۰۲ ضمن ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی خود با پیاده‌سازی سازوکار پرداخت به ذی‌نفع نهایی از این حساب، با استفاده از درخواست الکترونیک و شناسه پرداخت اقدام نمایند. عدم واریز کلیه درآمدها به حساب مذکور در حکم تصرف در اموال عمومی خواهد بود. هیئت امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه موظف به نظارت بر عملکرد این بند برای سازمان تأمین اجتماعی و کلیه صندوق‌های تابعه و همچنین بررسی انطباق مصارف مذکور با بودجه مصوب این صندوق‌ها می‌باشد. اختیارات در نظر گرفته شده در مواد (۳۸)، (۴۰) و (۴۱) قانون تأمین اجتماعی و اصلاحات و الحاقات بعدی آن منوط به اجرای این حکم می‌باشد.	بند الحاقی تبصره «۲۰»
تخصیص اعتبارات مجلس طی مبادله موافقت‌نامه بین رئیس کمیسیون بودجه و هیئت رئیسه	تنفیذ بند «ز» تبصره «۲۰» قانون بودجه ۱۳۹۸ با موضوع تخصیص اعتبارات مجلس طی مبادله موافقت‌نامه بین رئیس کمیسیون بودجه و هیئت رئیسه	بند الحاقی تبصره «۲۰»
جذب نیروی خدماتی در آموزش و پرورش	با توجه به کسری شدید نیروی خدماتی در مدارس کشور اجازه داده می‌شود ۲۵ هزار نفر نیروی خدماتی از مهر ۱۴۰۲ جذب نماید. تأمین مالی از محل ردیف ۵۵۰۰۰۰ انجام می‌شود.	بند الحاقی تبصره «۲۰»

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir